

m muziekwereld

FAIR PAL

KUNSTENAARSBELEID

INKOMEN
&
BELASTING
SPECIAL

NATIONAL
PODIUM
PLAN
2025

BESTSELLERFONDAS
VOOR SESSE MUSICI

Ntb

vakbond voor musici

De eerste *Muziekwereld* van het jaar is uit met, zoals gebruikelijk, de belasting- en tarievenspecial. Met veel informatie over belastingen en de Ntb-tarievenlijst. Meer dan in vorige jaren werden wij de afgelopen maanden door leden benaderd met de vraag wanneer de tarievenlijst uit zou komen. Een teken dat musici meer en meer oog hebben voor fair pay?

Het is immers van belang dat wij allemaal op een eerlijke betaling staan. De tarievenlijst is daarbij een nuttige ondersteuning, zoals ook de tarievenwijzers van Platform ACCT, waaraan de afgelopen anderhalf jaar gewerkt werd. Wij verwijzen in de lijst (p. 40 en 41) dan ook mede naar die nieuwe tools voor het onderbouwen van een minimumtarief, dat ook door de vertegenwoordigers van opdrachtgevers redelijk werd bevonden. Stapje voor stapje moeten wij de woorden fair practice ook tot een faire praktijk brengen.

Onderhandelingen duren lang maar werpen stap voor stap vruchten af. Aan de 'ketentafels van PACCT' (zie p. 18), maar ook door onderhandelingen met de NVPI (zie p. 34), en vanaf half 2021, door de onderhandelingen met de NPO. Stapjes, want er valt nog veel op bijvoorbeeld het minimumtarief van de publieke omroep af te dingen (het ligt immers relevant onder bijvoorbeeld de Sena-minimumgagenorm), maar ook, of misschien juist, met kleine stapjes komt een eerlijkere markt dichterbij. In vervolg op de afspraken met de publieke omroep zullen wij, zoals wij eerder aankondigden, dit jaar ook opnieuw de commerciële omroepen aanspreken. En de publieke omroep zelf zullen wij met de VCTN blijven aanspreken

op de praktijk van gedwongen uitgaven en kickbackcontracten. En op de belofte zich te zullen aansluiten bij de geschillencommissie Auteurscontractenrecht – een laagdrempelig alternatief voor een gang naar de rechter voor auteurs en artiesten.

Ook in 2024 zitten wij aan vele tafels, kortom, en werken wij aan het creëren van overleg, waar zelfs overleg tot nog toe onmogelijk bleek. Samen met onze leden. Aan de tafels zelf, in onderhandelingsdelegaties, maar ook onderling in gesprek, bijvoorbeeld tijdens onze jaarvergaderingen van 17 juni (zie ook p. 4 en p. 17). En uiteraard met jullie steun bij bestuursverkiezingen bij Buma/Stemra of Sena, bij ledenraadplegingen en bij acties, als en wanneer die noodzakelijk zijn.

Het jaar is al een aantal maanden onderweg, maar nog steeds is veel onzeker. De kleur, samenstelling en visie van een nieuw kabinet bijvoorbeeld, waar veel van af zal hangen. Zeker met een demissionair kabinet dat (deels noodgedwongen) beslissingen voor zich uitschuift. Beslissingen over wel of niet gecontinueerde overheidssteun aan het Nationaal Podiumplan bijvoorbeeld. Maar ook de visie op de al vaker genoemde publieke omroep. Een ding is en blijft zeker en kan hier niet vaak genoeg worden herhaald: samen staan wij sterker en samen maken wij stapje voor stapje het verschil. Ook dit jaar.

Erwin Angad-Gaur

senior adviseur Ntb/Kunstenbond en directeur VCTN

- 4 **Wat speelt er?**
kort nieuws
[interview](#)
- 6 **Mijn hoofd tolde**
[Column Will Maas](#)
- 13 **Ik wil jou!**
[Vers geperst](#)
- 14 **cd-recensies**
[EHBO](#)
- 16 **Hoe zit het met internationale belastingen?**
- 17 **VCTN-nieuws**
- 18 **Fair pay, hoe staat het ermee?**
[Ntb-verzekeringen](#)
- 20 **In goede en slechte tijden; blijf verzekerd**
[Column Stan Rijven](#)
- 21 **De Ned Four**
[De BIMpro-pagina's](#)
- 22 **Nationaal Podiumplan Q2**
- 24 **EZ Boekhouding**
- 25 **De favoriete compositie van...**

- 26 **Een update van de rechtszaak tegen de staat**
[Juridisch](#)
- 28 **Overzicht spraakmakende rechtszaken in 2023**
- 34 **Bestsellerfonds voor sessiemusici**
[Column Maurits Fondse](#)
- 35 **Blijvend op de deur kloppen**
- 37 **Lobby Update**
[Onder de leden](#)
- 38 **Ivo Schot**
- 40 **Tarieven en salarissen 2024**

43-59 Belastingsspecial

- [De artiestenregeling](#)
- [Inkomstenbelasting 2023](#)
- [Beroepskosten in dienstbetrekking](#)
- [De werkkostenregeling](#)
- [Btw en de muziekpraktijk](#)
- [Zelfstandigen- en startersaftrek: \(Hoe\) houd ik mijn uren bij?](#)

colofon

Muziekwereld is het blad van de Ntb, de vakgroep Muziek van de Kunstenbond

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T: 020-2108050
E: info@kunstenbond.nl
I: www.ntb.nl

vakbond voor musici

Ntb/Kunstenbond is van maandag t/m donderdag bereikbaar van 10:00 - 13:00 uur of per e-mail via info@kunstenbond.nl

Voor juridische vragen kunt u dagelijks vanaf 13:00 uur bellen met de juridische helpdesk via 020-2108052 of e-mail via juridischadvies@kunstenbond.nl

Redactie:

Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur) en Will Maas

Met medewerking van:

Maurits Fondse, Bjorn Schipper, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Michael Klier, Karin Boelhouwer, Anita Verheggen, Roy ter Haar, Hannah Lindo, Peter van den Bunder, Bas Toscani, Ben van den Dungen, Erik Thijssen, Evelien Stoffels, Patrick Onderweegs en Fleurine Verloop

Illustraties

Robert Swart

Basisvormgeving / Lay-out:

Robert Swart

Drukwerk

Vellendrukkerij BDU, Werkendam

omslag: Robert Swart

Ntb/Kunstenbond

Bestuur

Will Maas (voorzitter),
Ellister van der Molen (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Daan van der Bruggen,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra

Bureau

Administratie en helpdesk

Secretariaat info@kunstenbond.nl

Juridische zaken/contracten juridischadvies@kunstenbond.nl

EHBO-project (over muziekproducties)

rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden

Lichte muziek en artiesten:

Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl

Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

pop:

Will Maas willmaas@kunstenbond.nl

Orkesten:

Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Muziekdramatische kunst:

Pepijn ten Kate pepijntenkate@kunstenbond.nl

Kamermuziek:

Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Auteurs- en Naburig Recht:

Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl

Muziekonderwijs:

Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Wat speelt er?

Veranderingen bij het Sena Muziekproductiefonds in 2024

Het Sena Muziekproductiefonds kreeg in 2023 meer dan 900 subsidieaanvragen te verwerken. Veel meer dan met het beschikbare budget kon worden gehonoreerd. Daarom zullen de subsidiecriteria worden aangescherpt. Dit betekent dat er geen aanvragen in behandeling worden genomen totdat de nieuwe criteria vastgesteld zijn. Wij raden onze leden aan om de website van Sena en de Fondsen Nieuwsbrief van de Kunstenbond goed in de gaten te houden. Daar zullen de nieuwe criteria worden gepubliceerd. De deadline van de volgende tranche is 23 juni. Ruim voor de sluiting van deze tranche worden de nieuwe subsidievoorwaarden gepubliceerd. Voor meer info: www.sena.nl

Let op: Ntb/Kunstenbond-leden kunnen hun cd/muziekproductie laten recenseren in dit

magazine. Stuur je cd/muziekproductie en bio naar de Ntb/Kunstenbond, t.a.v. E. Van Dijk, Oostenburgervoorstraat 152, 1018 MR Amsterdam (ellenvandijk@kunstenbond.nl). Je kunt je muziekproductie ook aanmelden via het formulier op de website van Dutch Performers House: www.dutchperformershouse.nl Releases van cd's/muziekproducties die met steun van het fonds tot stand zijn gekomen worden besproken op deze website en op de Facebookpagina van het productiehuis.

Radioprogramma Dutch Jazz uit de ether, Injazz Radio gelanceerd op de Concertzender

Jarenlang presenteerden Rolf Delfos en Bart Wirtz het radioprogramma Dutch Jazz op Sublime FM. Dit was het laatste programma in de ether dat gefocust was op jazz/world van Nederlandse bodem en kon slechts met financiële steun van

Sena Performers worden gerealiseerd. Sublime is zijn etherfrequentie inmiddels kwijtgeraakt en dat betekent meteen het einde van Dutch Jazz. Een trieste mijlpaal in de complete teloorgang van de jazzprogrammering op de Nederlandse radio. Presentator Co de Kloet, jarenlang een bekende presentator van jazzprogramma's bij de Publieke Omroep, is overgestapt naar de Concertzender waar nog wel plaats is voor jazzmuziek. Vanaf 3 februari 2024 presenteert hij wekelijks het één uur lange Injazz Radio, een 'radio-special' die wordt gesponsord door Buma Cultuur. Naast de vaste uitzending op de Concertzender, zullen de specials via vele andere platforms te horen zijn. De Kloet presenteert wekelijks voornamelijk nieuwe muziek. Naast de afleveringen waarin recente Nederlandse releases worden besproken, veelal met de makers zelf, zullen er ook locatie opnames/uitzendingen plaatsvinden met live muziek. Tweemaandelijks zal er ook een Engelstalige versie geproduceerd worden, zodat Injazz Radio nieuwe Nederlandse muziek ook internationaal kan promoten.

Fonds Podiumkunsten verslikt zich in de definitie van amateurs en professionals

In 2023 hebben de zes Rijkscultuurfondsen, in opdracht van OCW, meer duidelijkheid proberen te creëren over de rolverdeling tussen de fondsen. Voor musici is vooral de rolverdeling tussen het Fonds Podiumkunsten (FPK) en het Fonds Cultuurparticipatie (FCP) belangrijk omdat deze

verduidelijking direct gevolgen heeft voor de definitie van het begrip amateur en professional. Helaas blijkt deze herdefiniëring vooral slecht uit te pakken voor conservatoriumstudenten en studenten aan andere kunstvakopleidingen. Volgens FPK-directeur Viktorien van Hulst zijn activiteiten van studenten kunstvakonderwijs in het algemeen niet subsidiabel bij het fonds. Een ingrijpende beleidsverandering waarover geen informatie wordt verstrekt op de website van het FPK. Bij de Regeling Werkbijdrage Muziekauteur staat expliciet vermeld dat studenten aan kunstvakopleidingen zijn uitgesloten van deze specifieke regeling, waarmee de suggestie wordt gewekt dat studenten juist wél in aanmerking komen voor overige subsidieregelingen waarbij dat níét vermeld wordt, zoals bijvoorbeeld reissubsidies van het z.g. Snelloket. Het Nationaal Jeugd Jazz Orkest (NJJO) is slachtoffer van de gehanteerde criteria en definities. Het orkest van supertalenten die studeren aan de Nederlandse conservatoria deed een aanvraag bij de regeling voor internationale coproducties. Eerst bevestigde het FPK schriftelijk dat de aanvraag in behandeling zou worden genomen waarop enkele dagen later de monde-

Belasting podcast

Luister de Muziekwereld podcast 3 van maart 2023 over alles wat met belastingen te maken heeft via het Kunst en Bond kanaal op Spotify! Ben van den Dungen interviewt Bas Toscani en Dick Molenaar over belastingen en muziek.

linge mededeling volgde dat de aanvraag afgewezen wordt omdat het hier amateurs betreft. Onlangs ontving het NJJO een officiële afwijzingsbrief waarin niet alleen het feit dat musici nog studeren maar ook het begrip talentontwikkeling en het volgen van een leertraject als criteria worden gebruikt om een musicus als amateur te bestempelen. De schijn wordt gewekt als zou deze definiëring al jaren

worden gehanteerd terwijl het NJJO sinds 2017 liefst drie keer reissubsidie van het FKP heeft ontvangen. Daarbij lijkt het alsof het FPK weinig kaas heeft gegeten van de conservatoriumpraktijk, waar professionele optredens van studenten heel normaal zijn en juist worden gestimuleerd. Extra opmerkelijk en wrang is dat het NJJO in april als het visitekaartje van de Nederlandse jazz wordt gepresenteerd

tijdens het gala van de grote Europese Jazzbeurs Jazz Ahead, waar Nederland als focusland goede sier maakt met dit 'amateurorkest'. Studenten aan conservatoria hebben vaak een hybride praktijk. Het FPK plakt een eenduidig label op een praktijk die niet eenduidig is. De student die een reissubsidie wil aanvragen bij het Fonds Cultuurparticipatie komt overigens bedrogen uit. Ook dat fonds rept niet over de nieuwe

rolverdeling en er is geen reisloket waar kunstvakstudenten gebruik van kunnen maken. De Ntb/Kunstenbond gaat stappen ondernemen om de misschien onbedoelde, maar wel degelijk negatieve gevolgen van deze koerswijziging om te buigen. Wij kunnen ons namelijk niet voorstellen dat het studeren aan een kunstvakopleiding van ongeacht welke discipline en op welk niveau dan ook bestraft gaat worden.

Werk en inkomen in de culturele en creatieve sector

Zzp'ers in de culturele en creatieve sector hebben een unieke positie in de arbeidsmarkt, zo blijkt uit het rapport 'De arbeidsmarktpositie van zzp'ers in de culturele en creatieve sector'. Een verkenning van bestaande cijfers en overzicht van witte vlekken. Deze verkenning is uitgevoerd door HTH Research in opdracht van de Kunstenbond, de Boekmanstichting, Platform ACCT en de Creatieve Coalitie.

In het rapport komt naar voren dat er 'weinig werk- en inkomenszekerheid' wordt geboden in de sector en dat werk en inkomen 'zeer scheef verdeeld' is. Omdat er ook nog veel onbekend is over de arbeidsmarktpositie van zzp'ers, hebben de onderzoekers grondig in kaart gebracht welke blinde vlekken er bestaan én wat we wel weten. Het eindresultaat is een grondige studie waar belangenbehartigers, beleidsmakers, politici en onderzoekers de komende jaren op voort kunnen bouwen.

Aanbevelingen

Caspar de Kieft, belangenbehartiger bij de Kunstenbond: 'Het is een goede verkenning geworden waar we heel blij mee zijn. Er staan goede analyses en constatering in en die monden uit in een aantal hele noodzakelijke aanbevelingen zoals:

- Zet een surveypanel op om de ontwikkelingen rond de arbeids-

marktpositie van zzp'ers actueel te kunnen monitoren.

- Voer meer onderzoek uit naar "meerdere werkkringen". Hiermee wordt bedoeld op het hebben van meerdere banen, meerdere opdrachtgevers en/of een combinatie van banen en zzp-opdrachten – iets dat vooral in onze sector heel veel voorkomt maar dat nauwelijks onderzocht wordt.
- Verrijk bestaande data door extra verdiepende analyses uit te voeren en voeg extra vragen toe aan bestaande onderzoeken om tot meer informatie te komen.
- Zorg ervoor dat partijen, zoals de opdrachtgevers van het rapport en het ministerie van OCW, gaan samenwerken om een onderzoeksagenda op te stellen. Met deze agenda kan onder meer in beeld worden gebracht op welke gebieden vervolgonderzoek nodig is en hoe we deze informatie boven water krijgen.

Beleid gestoeld op data

Onderzoek naar de sector en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is tot nu toe steeds nogal ad hoc gedaan; het loopt doorgaans jaren achter de feiten aan (zo kijkt het CBS altijd een of meer jaren terug). Daarnaast kent bestaand onderzoek grote beperkingen – het beeld van zzp'ers in de sector (veruit de grootste groep) is bijvoorbeeld zeer beperkt. Dat was gedurende de coronacrisis ook een groot probleem.

Het was daarom ook geen verrassing dat in het advies van de Sociaal Economische Raad en de Raad voor Cultuur, Passie gewaardeerd, uit 2017 al werd geconstateerd dat het in de sector aan betrouwbare informatie ontbreekt om goed arbeidsmarktbeleid te kunnen voeren. Het advies was om het initiatief te nemen om dit te verbeteren via een gezamenlijk onderzoeksprogramma.

Als Kunstenbond hebben we daarom met het SER-advies onder de arm bij de Boekmanstichting gepleit om hierin, samen met de Creatieve Coalitie, het initiatief te nemen. In de resulterende verkenning die er nu ligt, hebben onderzoekers in beeld gebracht wat we weten over de arbeidsmarkt en wat er aan informatie ontbreekt. Het rapport is een belangrijke stap op weg naar verbetering.

'Er gebeurde zo verschrikkelijk veel die eerste tijd'

Mijn hoofd tolde

Anita Verheggen ontving tijdens Eurosonic Noorderslag de Veer 2024. De jaarlijkse industrieprijs van Buma Cultuur viel haar ten deel vanwege haar vele verdiensten voor de muzieksector. Op 15 maart ging zij formeel met pensioen, al denkt ze er niet over om te stoppen met haar activiteiten. Hoe kijkt zij terug op haar 33-jarige carrière bij de Ntb/Kunstenbond?

Beleidsmedewerker, belangen-behartiger, bestuurder, vakbonds-vrouw, commissielid: in welke hoedanigheid zet Anita Verheggen zich niet in voor muzikanten? Voor Sena coördineert zij het sociaal-cultureel beleid en organiseert zij activiteiten voor het Dutch Performers House.

Ondanks haar pensioen en haar binnenkort aflopende mandaat bij Sena peinst ze er niet over om achter de geraniums te gaan zitten: 'Zolang ik gezond ben en dit leuk vind wil

ik actief blijven.' Dat geldt ook voor haar bestuurswerk bij de Dutch Jazz Competition, stichting JazzNL en het Nationaal Jeugd Jazz Orkest (NJJO). Allemaal projecten die vanuit de Ntb/Kunstenbond zijn gestart en die zij vrijwillig doet.

Tijdens haar school- en studententijd in Amsterdam drumde ze zelf in diverse bandjes, louter voor de lol. 'Mensen vonden het vreemd, een vrouw achter het drumstel, dus ik werd vaak met Moe Tucker van The Velvet Underground vergeleken. Ik las dat zij mocht meespelen omdat zij als enige een drumstel had, dus of dat nou zo'n compliment was...'

Via een dispuutgenoot rolde ze in een bestuursfunctie bij het Algemeen Cultureel Centrum van de VU. 'We moesten lunchpauzevoorstellingen

in het hoofdgebouw organiseren. De eerste was met Jango Edwards, die de boel volledig op zijn kop zette. Ik was meteen gegrepen, dacht: dit is veel leuker dan mijn geschiedenisstudie. In dat cultuurcentrum werden allerhande cursussen gegeven, ik heb daar ontzettend veel geleerd en zo'n acht jaar van alles lopen organiseren. In combinatie met een aantal opleidingen in het cultureel werk die ik volgde was dat de perfecte aanloop naar mijn werk voor de Ntb/Kunstenbond.'

Hoe ging het met je studie?

'Ik vind geschiedenis nog steeds leuk, maar het werd enorm oninteressant gebracht. Toen ik voor een tentamen zakte op een verkeerd jaartal voor de Slag bij het Teutoburgerwoud, dacht ik: nee, dit is het niet. Dat organiseren paste gewoon beter bij me.

Na die acht jaar heb ik een tijdje betaald cultureel werk gedaan en vrijwilligerswerk bij de GRAP, Groepenraad Amsterdamse Popmuziek. Festivals organiseren waar Amsterdamse bands konden optreden. Subsidies binnenslepen, geen sinecure, maar het lukte ons wel.

tekst: Jimmy Tigges
fotografie: Minke Faber

Als GRAP-voorzitter had ik een groot popnetwerk opgebouwd door heel Nederland. De Ntb/Kunstenbond haalde mij binnen om popleden te werven. De bond was op dat moment vooral gericht op de klassieke sector. Het was totaal anders dan wat ik daarvoor had gedaan. We zaten op een kantoor aan de Herengracht. Maurice Ferares, hij is 101 geworden, had de leiding. Een visionaire, charismatische man. Bij de GRAP zaten we nog te discussiëren of de cd's net zo'n goede geluidskwaliteit hadden als lp's, maar Maurice Ferares had het al over streaming. In 1991. "Meisje, over zóveel jaar komt de muziek uit de lucht", zei hij tegen mij. Ik kon mij daar niks bij voorstellen, maar hij had zich daar al helemaal in verdiept.

Ik moest zijn essay 'Toegestane uitplundering' lezen, over wurgcontracten, boekingskantoren die artiesten uitbuiten, en over corruptie bij het Arbeidsbureau in Amsterdam bij het bemiddelen van artiesten op de Holland-Amerikalijn. Dat soort dingen. Ik vergezelde hem bij onderhandelingen over een landelijk platencontract voor Nederlandse artiesten. Daar heb ik veel van geleerd, want er werd over iedere puntkomma eindeloos gediscussieerd. Ferares kon heel radicaal zijn. Dan kwam een artiest met zo'n platencontract aanzetten en oordeelde hij: "Onaanvaardbare bepalingen, niet tekenen!" Maar die artiest wilde weten wát er mis was en hoe hij een beter contract kon krijgen. Ik ben toen

advies gaan geven, zo werd gaandeweg een contractpraktijk op poten gezet.

De Ntb had in die tijd veel amusementskunstenaars als lid, circusartiesten en schnabbelaars in restaurants. Zij zaten bij de vakgroep Lichte Muziek en Artiesten die ik moest begeleiden. En ik moest dus die popmuzikanten binnenhalen.'

Is dat gelukt?

'Ik vind van wel, ja. Ik ben andere publiciteit gaan genereren. Ik liet iemand van die Rietveld-mensen van de GRAP een folder ontwerpen en ben overal contacten gaan leggen. Intussen kwam ik ook midden in de richtingenstrijd van de jazz terecht. De Ntb/Kunstenbond had aardig wat jazzleden die Maurice benaderden. Boze musici die van het conservatorium afkwamen en geen subsidie konden krijgen. Als je niet op een door de Stichting Jazz in Nederland goedgekeurde lijst stond had je daar gewoon geen recht op.

Die musici vroegen ons hun acties

te ondersteunen, daar werd ik ook meteen op gezet. Zo leerde ik mensen kennen met wie ik dingen ben gaan organiseren, zoals Peter Guidi, een echte activist. Hij runde de jazzafdeling bij Muziekschool Amsterdam. Met hem heb ik tot zijn dood samengewerkt.

Samen hebben wij een Euro Big Band samengesteld waarmee we zijn gaan optreden in het Europees Parlement in Straatsburg. Een actie om Europees geld voor Europese jazz binnen te halen. Maurice Ferraris vond dat prachtig.

Via contacten van Maurice werden er gesprekken georganiseerd met Nana Mouskouri, destijds hoofd van het cultuurgebeuren van het Europees Parlement.

Peter nam jonge talenten mee van Muziekschool Amsterdam en ook goeie muzikanten als Eric Vloeimans en Jesse van Ruller speelden mee. Uit alle landen hebben we mensen verzameld om mee te spelen, Peter heeft zich suf zitten bellen. Zulke acties zijn nodig om reuring te creëren, dat kun je als vakbondswerker nooit zelf.

Als ik terugkijk op die 33 jaar, is dat de rode draad van wat er allemaal ontstaan is in de loop der tijd. Ik hoef niet te proberen om mensen te laten staken voor iets, want musici willen spelen. Bovendien willen die hun werkgever of opdrachtgever niet tegen zich in het harnas jagen. Als vakbondswerker moet je voorzichtig opereren. Goed luisteren naar iedereen, niet

Alexander Beets (Fontys Rockacademie, Raad van Toezicht Buma/Stemra) over Anita

'Als vakbondsvrouw heeft zij altijd de positie van de maker centraal gesteld'

'Haar grote verdienste is dat haar uitgangspunt altijd de gagenorm is geweest'

'Al die initiatieven die de sector – van jazz en pop tot klassiek en wereldmuziek – ondersteunen, hebben de infrastructuur een enorme boost gegeven. Duizenden makers hebben daar profijt van gehad'

Will Maas (Ntb/Kunstenbond en VCTN) over Anita

'Zij heeft zich het vuur uit de sloffen gelopen en de deur platgelopen bij het FPK, bij producenten, cbo's, ambtenaren, ministeries, etc. Ze heeft zóveel voor de maker betekend'

'Ze heeft een groot gevoel voor rechtvaardigheid en geeft nooit op, blijft in contact met mensen die iets zouden kunnen doen voor de makers'

te ver voor de troepen uitlopen. En tegelijkertijd mensen vinden met goede ideeën en initiatieven die net dat stapje meer wel willen zetten en samen met jou al die dingen willen organiseren.'

En dat lukte dus?

'Ik denk omdat ik uit een werkgebied kwam waar het samen organiseren normaal was, terwijl de Ntb/Kunstenbond in 1991 juist in die vakbondssfeer van cao's en jaarcontracten zat. Er was ook veel juridisch werk hè. Een belangrijk instrument van de Ntb/Kunstenbond is dat je juridische stappen kunt zetten tegen wanbetalers en principezaken kunt voeren.

In mijn eerste jaar kreeg ik twee kort gedingen aan mijn broek vanwege een artikel in *Muziekwereld*. Er was een boekingskantoor failliet gegaan, veel artiesten hadden niet betaald gekregen. Een aantal kantoomedewerkers was daarna voor zichzelf begonnen en kwam met dezelfde shitcontracten op de proppen. Daar heb ik over geschreven in *Muziekwereld* dat een 'Alvorenslijst' had. Daarin stond: 'Alvorens je een contract tekent bij het boekingskantoor x of y, neem contact op met het bondsbureau.' Daar stonden die nieuwe kantoren ook allemaal op. Wij wilden muzikanten waarschuwen: dit is dat zootje dat de boel failliet heeft laten gaan, de boekhouding in de open haard heeft gegoooid en gewoon weer een doorstart maakt, dus kijk uit. Er was meteen

Arriën Molema (BAM! Popauteurs) over Anita

'Ze is een voortrekker in het genereren van meer aandacht voor popmuziek en popmuziekbeleid'

'Alles komt bij haar uit een enorme gedrevenheid. Ik heb het zelf nooit meegemaakt, maar ze kan ook goed boos worden. Dat is nodig af en toe, het gaat wel over het leven en de passie van mensen. Dat vind ik mooi om te zien'

Ben van den Dungen (Bimpro) over Anita

'Ze zit niet vast aan dogmatisch denken, is creatief en sociaal ingesteld'

'Een spin in het web, die er voor iedereen staat. Niet alleen voor de industrie en de politiek. Dat maakt haar heel bijzonder'

een kantoor dat ons daagde om te rectificeren.

Ondanks alle getuigenverklaringen van gedupeerde muzikanten vond de rechter de belangen van die nieuwe kantoren groter dan van de artiesten. Toen het FNV-magazine ons artikel gedeeltelijk overnam werd daar opnieuw een kort geding over aangespannen. Ook dat verloren we.

Die Alvorens-lijst had een reputatie, daar wilden mensen niet op staan. Ik vond het een goed middel, want je staat machteloos als zzp'er, als iemand er met je poet vandoor gaat.

Mijn hoofd tolde, er gebeurde zo verschrikkelijk veel die eerste tijd. Binnen drie weken werd ik al de haven ingestuurd om een operaschip op te sporen. De man die dat schip runde had de artiesten niet betaald. Die incassozaak had de Ntb/Kunstenbond gewonnen, maar die man was nergens te vinden. De deurwaarder moest dat schip aan de ketting leggen. Uiteindelijk is dat gelukt en hebben we dat achterstallige geld kunnen verdelen onder de gedupeerden.'

Hoe ging het verder?

'Samen met de musici heb ik een werkgroep Jazz en een werkgroep Pop opgestart, waaruit allerlei ideeën voortkwamen. Zoals de Dutch Jazz Competition, een grote landelijke competitie waarin musici zich in de kijker konden spelen. Met medewerking van Buma Cultuur, het Paradiso Productiehuis, de NPO en het North Sea Jazzfestival hadden we dat in no time op poten.

Met Peter Guidi heb ik het NJJO opgericht. Dat heeft inmiddels een behoorlijke reputatie. Bij een optreden van de huidige latin-editie In het Bimhuis liepen mensen de polonaise door de zaal, dat zie je daar ook niet elke dag.

Muzikant Cees Schrama vroeg mij te participeren in de lobbygroep Jazz op 6. Ons bod op een vrijkomende etherfrequentie waarop we NL Jazz wilden laten uitzenden schoot net tekort. Bij die actie ontmoette ik Alexander Beets met wie ik de Jazzdag (tegenwoordig InJazz), het internationale Laureatenfestival en het Nationaal Podiumplan heb opgezet.

Jarenlang heb ik met diverse popmuzikanten nagedacht over een goed werkende, politiek aanvaardbare subsidieregeling. Pas een jaar of zeven geleden kon de Upstream: Music-regeling van de grond komen, mede dankzij sociaal-cultureel geld van Sena.

Analoog aan het Sena Muziekproductiefonds stelden wij een systeem voor, waarbij de ontvanger na twee jaar een deel moet terugbetalen. Juist dat lening-verhaal maakte het voor de

politici in de Tweede Kamer aanvaardbaar. Die waren namelijk boos dat het Fonds Podium Kunsten popgroep De Staat een 4-jarige subsidie had gegeven van tweeëneenhalve ton per jaar. Grappig dat dat dus eigenlijk de deur heeft geopend voor de Upstream-regeling.

Gelukkig is er een kentering gaande in de politiek. Langzamerhand

erkent men dat popmuziek ook een kunstvorm is die je kunt subsidiëren. Dat wordt hoog tijd, want uit het door ons geïnitieerde inkomensonderzoek *Pop, wat levert het op?* bleek dat popmusici het minst betaald krijgen bij de gesubsidieerde podia.'

Hoe reageerde de popsector daarop?

'Wij vonden dat er aan subsidies voor

podia en festivals een minimumgage voor optredende artiesten moest worden gekoppeld. Aanvankelijk waren al die poppodia met die goed betaalde directeuren daar woest over. Bij de Eurosonic-panels zaten allerlei boze zaaleigenaren en festivalorganisatoren. Ze kregen via Sena subsidie, opgebracht door muzikanten, maar wilden zelf de hoogte van de gages bepalen. Verleden jaar hoorde ik voor het eerst de directeur van het Patronaat in zo'n panel zeggen: "Ik zie wat er betaald wordt aan muzikanten en schaam mij rot". Die popmusici worden zo afgeknepen, daarom vind ik zo'n regeling ontzettend belangrijk.

De Upstream-regeling die wij namens Sena met OCW en het FPK hebben uit onderhandeld werkt tot op heden goed. De staatssecretaris heeft zelfs nog geld bijgepast, zodat er nu acht ton per jaar beschikbaar is. Een zeer gevarieerd gezelschap maakt daar gebruik van. En het is acceptabel voor de Tweede Kamer. De toekomst van de regeling is ongewis, maar dat geldt voor de hele cultuursector. Ik ben blij dat in elk geval is aangetoond, ook met het Nationaal Podiumplan, dat het kan en dat mensen ook keurig hun lening terugbetalen. Je moet niet alleen het bestaande systeem bekritisieren, maar ook alternatieven organiseren.'

Dankzij welke eigenschappen krijg jij zoveel voor elkaar?

'Lange adem, enthousiasme, betrokkenheid. Ik doe al die activiteiten met hart en ziel. Dat zien mensen. Ik ben ook geïnteresseerd in wat musici maken. En in de verhalen er omheen. Wat dat betreft vond ik Cees Schrama echt geweldig, die kon zo goed vertellen. In Casey's Column in *Muziekwereld* vertelde hij wat hij zoal meemaakte. Wat er allemaal achter de schermen gebeurde. Dat vind ik leuk, net als de muziek zelf. Want als je niet van muziek houdt moet je dit werk helemaal niet willen doen.'

CV Anita Verheggen (15 maart 1957, Amsterdam)

Opleiding

- Atheneum A 1969 - 1975
- Studie Geschiedenis aan de Vrije Universiteit 1975 - 1979 (niet afgerond)
- HBO Parttime Opleiding Cultureel Werk Amsterdam 1981 - 1985
- Vervolg HBO opleiding Management in de non-profitsector 1985 - 1987

Werk

- 1976 - 1984 bestuurslid en medewerker van het Algemeen Cultureel Centrum van de VU
- 1983 - 1991 programmeur en voorzitter van de Groepenraad Amsterdamse Popmuziek (onbezoldigd)
- 1984 - 1991 sociaal cultureel werker bij wijkcentra in Diemen en Purmerend
- 1991 - heden beleidsmedewerker en belangenbehartiger bij de Ntb en Kunstenbond
- (2000 start Dutch Jazz Competition, 2007 eerste Dag van de NL Jazz, 2008 start Nationaal Jeugd Jazz Orkest)
- 2011 - 2012 lid van de Sectie Uitvoerende Kunstenaars van Sena
- 2012 - heden toezichthouder bij de Raad van Aangeslotenen van Sena en coördinator van het Sociaal Cultureel beleid van Sena Performers
- (2011 start Sena Performers Muziekproductiefonds, 2018 oprichting Dutch Performers House, 2019 start Upstream: Music, 2020 start Nationaal Podium Plan)

Belastingaangifte? Omdat je het hebt verdiend.

Artiestenverloningen

Daar zit muziek in!

WAT WIL MAAS?

Ik Wil Jou!

Polle Eduard zong het al in 1979, toen was ik 12. Mooi stoer liedje over een jongen, ik neem aan Polle, die op een dame afstapt en haar versiert. En hoewel het altijd en alleen in mijn gedachten was, ik had toen geen enkele moeite mezelf met hem te identificeren. Vreemd genoeg kan ik me nog steeds goed herinneren hoe die muziek mijn fantasie prikkelde. Het bracht me in vervoering. Achteraf zou ik tegen mezelf willen zeggen: 'Prachtig toch wat muziek voor een mens kan betekenen?'

Ook onze zuiderburen De Kreuners zongen het in 1990, later nog gecoverd door ons aller Guus Meeuwis. Voor serieuze impact moet je echter bij de producer La Fuente zijn. Zijn Engelstalige versie staat inmiddels wereldwijd op ruim 45 miljoen streams. Het blijft dan ook een gegeven waar veel componisten iets mee kunnen. We schrijven graag over dingen waar we maar geen genoeg van kunnen krijgen. En ook ik schreeuw het in deze column van de daken: IK WIL JOU!!

Ik heb je nodig, ik kan, ik wil niet zonder jou. Help me dan, want ik kan het niet, ik kan het niet alleen!

Ik ben altijd een bandjes-persoon geweest. In de beroepspraktijk heb ik genoeg optredens in mijn eentje gedaan. Als soloartiest, of beter gezegd: receptie-pianist. Maar het nadeel vind ik altijd dat wanneer je iets grappigs speelt, een vondst of een fout, er niemand is om het mooie moment mee te delen. Die recepties waren met mijn piano/contrabas duo met Aaldert veel leuker: we konden elkaar een beetje uitdagen en uitlachen en complimenteren. Sommige dingen zijn samen nu eenmaal leuker dan alleen.

In februari ontvingen jullie via de e-mail van Kunsten-

bond een vraag of jullie akkoord konden gaan met het onderhandelingsresultaat dat Ntb en NVPI bereikt hebben. In die mail legden we uit dat het hier ging over geld dat mensen die actief zijn als sessiemuzikant kunnen krijgen wanneer ze hebben meegewerkt aan een track die veel gestreamd is in Nederland. Een baanbrekend resultaat, want sessiemuzikanten kregen niet eerder geld voor streaming. Wat mij opvalt is dat er bij dit soort 'ledenraadplegingen' niet massaal wordt gereageerd. Hoewel, er kwamen meer dan honderd reacties, en volgens de wat meer administratief ingevoerde types bij Ntb/Kunstenbond mochten we daar heel blij mee zijn. En dat doen we dan maar. De stemming was overigens ruim 92% vóór, waarvoor nog onze grote dank!

Kennelijk hebben we jullie dus inderdaad nodig. Want als er niemand had gestemd was die ledenraadpleging mooi waardeloos geweest. Ik heb jullie trouwens voor nóg meer dingen nodig. Zo wil ik graag dat jullie je Buma-speellijsten invullen, je Sena-aanmeldingen goed bijhouden. Ik wil graag dat jullie je verkiesbaar stellen voor een bestuur of voor de ledenraad van de Kunstenbond. En ik wil graag dat jullie je Buma-nummer doorgeven aan onze administratie. Daarmee steun je de VCTN, onze muziekauteursvereniging waarmee we invloed hebben op het beleid van Buma/Stemra en Buma Cultuur. En mocht je dit lezen en nog geen lid zijn van Ntb/Kunstenbond, dan wil ik vooral heel graag dat jij lid wordt van onze vereniging. Maar het meest van alles wil ik dat je erom geeft. I want you to care. I WANT YOU!!

Will Maas is muzikant, componist, docent en voorzitter van Kunstenbonds vakgroep Muziek/Ntb en VCTN

Vers geperst

Duffhues Warlock Enemy
Eigen beheer

Wat zich verstopt wil gevonden worden. De eerste 10 nieuwe songs op Niels Duffhues nieuwe cd *Warlock* zijn na een half uurtje voorbij en het elfde nummer begint pas na 30 seconden stilte. Verrassend begint dan een bonustrack die hoopvol gaat over de maan, een rivier en een leven vol "resisting the blues". Er volgt nog een allerlaatste song, die eindigt op "Boogie woogie". De teksten op *Warlock Enemy* zitten vol van tovenaars, duivels en dood maar de sfeer is veel minder zwart dan op zijn in 2022 verschenen cd *Murder Call*. Op *Hunting* laat Duffhues zich zelfs van zijn lieve kant horen als hij over een meisje droomt dat zijn hart heeft gestolen. In *Doorbelle* vertelt hij over zijn corona-besmetting en over een glimlachende jongen met een collectebus aan zijn deur. (M.K.)

www.duffhues.com

Henk Kraaijeveld Patches of Sky 2023 ZenneZ Records

Jazzvocalist Henk Kraaijeveld won in 2013 het Nederlands Jazz Vocalisten Concours en op *Patches of Sky*, zijn tweede album, laat hij horen dat hij deze bekroning nog steeds meer dan waard is. Zijn prettige en rustige stemgeluid, timing en gevoel voor complexe melodie bevestigt zijn muzikale controle. Henk speelt met een band bestaande uit Daan Herweg (pi), Robert Pistolesi (dr), Tobias Nijboer (cb) en Paul van der Feen (as,ss,cl). De composities zijn avontuurlijke verhalen uit zijn eigen gecreëerde jazzlandscap, aangevuld met standards. Tijdens het bluesy 'Long Road' horen we de kracht van zijn rustige, warme stem. Man wat klinkt hij lekker in het laag. Wayne Shorter's *Adam's Apple* swingt in boogaloostijl met het grote stembereik van Henk er bovenop. *Milestones* van Miles Davis, met een vocaal close harmony arrangement, klinkt supervet.

Henk Kraaijeveld is al jaren een waardevolle toevoeging aan de vocale jazz in Nederland! (P.O.)

www.henkkraaijeveld.com

HOT Het Orgel Trio Sweelinck New Jazz from the seventeenth century ZenneZ records

Jan Pieterszoon Sweelinck, wakker worden, dit móet je horen! Echt, wat zou ik graag het gezicht zien van deze 17de-eeuwse componist bij het horen van deze bewerkingen (of hercomposities zoals de band ze noemt) van zijn psalmen en geestelijke liederen. Tuurlijk, hij zou zich even thuis moeten gaan voelen in nieuwe, veel rijkere klankharmonieën, maar zogauw 'm dat gelukt zou zijn, zou hij ongetwijfeld ademloos naar deze cd luisteren.

Hij was tevens organist, Sweelinck. Nou, dat orgel zó kan klinken, zal 'm het meest verbazen. Op de een of andere manier heeft Berry van Berkum een heel natuurlijke, ongekunstelde vorm gevonden om orgeljazz te laten klinken. Steven Kamperman op klarinet en Dion Nijland op bas vullen dit dermate vrijelijk en gemakkelijk aan, dat er een wonderbaarlijk harmonie ontstaat. En dat in elke betekenis van het woord. (Samen-)klank, muzikale interactie en samspeel. En door de akoestiek van de Nicolaïkerk in Utrecht mengt alles heerlijk, zonder dat het een brei wordt. Ja, Sweelinck leeft (weer). (R.H.)

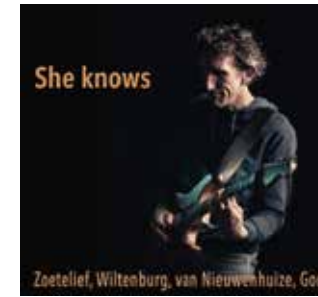
www.hetorgeltrio.nl

Mirjam van Dam Yiddish Jazz
Eigen beheer

Mirjam van Dam heeft afgelopen jaar een fantastische jazz-cd gemaakt waarop ze vooral Jiddische teksten zingt. Jiddisch is een Germaanse taal gebaseerd op Duitse dialecten uit de Middeleeuwen, die door ongeveer drie miljoen Joden over de hele wereld gesproken wordt. Op *Yiddish Jazz* staan meeslepende versies van *Tea for Two* en *Summertime*. Het verrassende *Ovntlid* (avondlied), naar het geniale gedicht van Itzik Manger, gaat met zijn melancholieke eenvoudig rake woorden dwars door je hart. *Bei Mir Bistu Sheyn* (Bei mir bist du schön) werd in 1937 beroemd door de Andrew Sisters, maar was oorspronkelijk afkomstig uit een Jiddische musical. (Toen de Duitsers daarachter kwamen werd het nummer direct verboden.) In de versie van Slim Gaillard wordt het ook een culinaire reis. Van Dams rake vertolkingen ontroeren ook dankzij Niels Tausk, bas en trompet, Ed Boeke, piano, Joep Lumeij, gitaar en bas, Christof May, saxen en klarinet, Frank Wardenier, drums en percussie en Klaas van Donkersgoed, drums. *Ikh zing "fun hartsn"* (vanuit mijn hart): met elke noot zit Mirjam van Dam onder je huid. Laat je raken! (M.K.)

<https://www.mirjamvandam.nl/>

She knows Fullhouse 015
Thomas Zoetelief heeft voor zijn nieuwe funky album *She knows* acht lichtvoetige composities geschreven. De bedwelmende titelsong is een langzame zacht-aardige blues die je meeneemt naar een tropisch eiland met palmbomen aan een wit strand. Zoeteliefs Scofieldachtige riffs deinen daarin als zachte golven om je heen en laten je wegdromen. Sinds 2008 speelt Zoetelief in een vast trio met bassist Koos Wiltenburg en Arno van Nieuwenhuize op drums. Zij worden nu bijgestaan door percussionist Martin Gort. In het openingsnummer *First steps* zet het kwartet zijn gedegen en goed op elkaar afgestemde bandsound neer. *Roll over* is een energiek ritmisch nummer dat gedragen wordt door het enerverend filigranen drum- en percussiewerk van Van Nieuwenhuize en Gort. *Movements* is een fraai verhalend gitaarstuk met uitgebreide soli van bass en drums. Wiltenburg heeft ook een mooie poëtische solo in *Sense of spring*, waarin zijn gedegen geluid ideaal versmelt met de gitaarklanken van Zoetelief. Deze laat in *Tiptop* virtuoos zijn liefde voor gekke Bebop-loopjes horen. Zoetelief speelt op zelf gebouwde buizenversterkers. (M.K.)

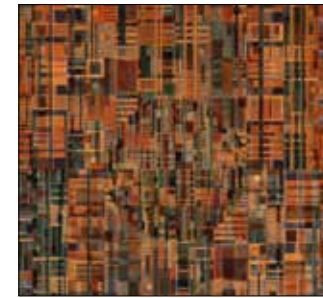
<https://thomaszoetelief.com/>

Pelican Three Put your head in the radio ZenneZ

Verrassend veelzijdig is de muziek van Pelican Three. Het nieuwe trio van Iman Spaargaren (saxofoon), Mark Tuinstra (gitaar) en Dirk Beets (trompet) varieert van het lyrisch meditatieve Yorke en het virtuoos doordenkerende 332 tot experimentele klankexperimenten in *Imandi*. Tuinstra schreef acht van de elf eigenzinnige nummers. Het album bevat ook een geheimzinnig verstilde versie van 11 van de Engelse new wave-groep Soft Cell uit 1981. De albumtitel is een verwijzing naar de band Radiohead, maar ook een kritische verwijzing naar het Nederlandse radiolandschap 'waar je heel hard moet zoeken naar verrassende muziek'. De drie excellente musici spelen de sterren van de hemel met hun individuele solo's. Daarnaast genereren ze samen met hun ongebruikelijke bezetting een waanzinnig mooi en klankvol bandgeluid. Neem het intrigerende *Gee-O-Gee* dat op een paar gebroken gitaarakkoorden als een koraal begint waarmee de drie vervolgens een mysterieus indringend verhaal vertellen waar je niet genoeg van krijgt. *Put your head in the radio* ontvoert je na de rauwe opening naar engelachtig mooie melodie-lijnen. (M.K.)

<https://www.imanspaargaren.nl/bands-projects/pelican-three/>

Erik Verwey Trio & Hermine Deurloo About a home
Eigen beheer

Wat een prachtplaat! Elke noot betovert en is raak bij Hermine Deurloo! Ik heb haar lang geleden in het Willem Breuker Kollektief leren kennen. Daar speelde ze saxofoon maar ook al mondharmonica. Afgelopen jaar heeft de schitterend improviserende pianist Erik Verwey voor Deurloo en zijn trio tien schitterende songs geschreven. Op het melancholieke *What do you see* word je geraakt door haar doorleefd diep menselijk spel en haar speelse muzikaliteit. 'Geen woord zeggen maar elkaar wel begrijpen', staat als achtergrondinfo bij dit overweldigende nummer. Zo is het! Daniel van Dalen, op drums, hoor je op *Keep on chasing* fijnzinnig en razend soepel snel meegaan. Hendrik Müller op akoestische bass heeft een stoere solo op het virtuoos 5/4 maats *Frisk for 2!* De cover van het *Love theme from Spartacus* (St. Kubrick, 1960) begint als een stuk van Eric Satie en ontvoert je naar een regenachtige lentedag in een Franse stad. Van het boeiende *Mother's Lament* bestaat een nog intiemere duo versie op Deurloos eigen cd *Splendor Takes*. (M.K.)

<https://www.erikverwey.com/>

BJ Baartmans Ghostwriter
2023 CRS/ BJ Baartmans

Songschrijver, gitarist en producer BJ Baartmans noemt zichzelf een ghostwriter: een schrijver die verhalen van anderen opschrijft. BJ Baartmans kiest eigen belevenissen en mengt deze met onderwerpen waar luisteraars zich in kunnen herkennen. Dit resulteert in een album van dertien liedjes met toegankelijke en herkenbare verhalen. De muziek op *Ghostwriter* is een mix van americana, country en rock en BJ beheerst deze sound tot in zijn tenen. Hij weet als geen ander samen met zijn band 'BJ's Wild Verband' een authentiek geluid neer te zetten.

Zoals te horen op het moerasige *Someone to Blame* met grommende bas en gitaren en de duistere drum groove op de toms.

In You Only opent met een supersterke funk groove en vertelt dat je zelf de kracht bezit om je problemen op te lossen. Tijdens het vrolijke *Happy Even Only* laat BJ de luisteraar weten dat een kort gevoel van geluk je kan doen relativiseren.

Ghostwriter, een album met levenswijsheden en een boodschap, is alweer het vijftiende album van BJ Baartmans. Ook te horen op Spotify. (P.O.)

www.bjbaartmans.nl

Producer raken Dra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van Ntb/Kunstenbond en VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug. Een aantal hiervan beantwoordt hij in deze rubriek.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Als recording artist produceer je muziek die je internationaal uitbrengt. Maar hoe zit het met de belastingen? Hoeveel en waar moet je betalen? Ik krijg veel vragen op dat gebied. In deze EHBO leg ik uit wat de belangrijkste aandachtspunten zijn.

Fiscale woonplaats

Je fiscale woonplaats is de plaats waar je voor je wereldwijde inkomsten belastingaangifte moet doen. Waar dat is hangt af van verschillende factoren. Hoe lang en hoe vaak verblijf je in een land, heb je daar een vaste inrichting (bedrijfsruimte), hoe sterk zijn je banden met dat land? Het is belangrijk dat je je fiscale woonplaats goed vaststelt en ook kunt bewijzen dat dit klopt. Zo voorkom je dat je dubbele belasting moet betalen.

Inkomstensoorten

Daarnaast moet je je inkomsten splitsen in verschillende categorieën. Zo kun je inkomsten hebben uit loondienst, winst uit onderneming, resultaat uit overige werkzaamheden, of inkomsten uit sparen en beleggen. Elke categorie heeft zijn eigen belastingtarieven, aftrekposten, vrijstellingen en heffingskortingen. Daarnaast komt ook de omzetbelasting (btw) om de hoek kijken. Is het lage of hoge tarief van toepassing? Ben je vrijgesteld doordat je gebruik maakt van de Kleine Ondernemersregeling (KOR) of de vrijstellingsregeling voor auteurs/componisten? Het is daarom belangrijk dat je je inkomsten- en omzetbelasting goed administreert, aangifte doet en je op dat gebied laat adviseren door een specialist.

Herkomst inkomen

Een belangrijk aspect van je inkomsten is de herkomst ervan. Als je inkomsten ontvangt uit het buitenland, moet je rekening houden met de belastingregels van dat land. Dit kan verschillen per land en per soort inkomsten. Zo kan het zijn dat je in het buitenland bronbelasting moet betalen over je inkomsten, of dat je daar aangifte moet doen. Ook kan het zijn dat je in het buitenland btw moet

afdragen of verleggen, of dat je daar een btw-nummer moet aanvragen. Dit is afhankelijk van of je inkomsten ontvangt van bedrijven of van particulieren, en of je inkomsten ontvangt uit EU-landen of niet-EU-landen.

Btw buitenland

Btw verleggen kan binnen de EU als je zelf btw-plichtig bent en levert aan een ander btw-plichtig bedrijf binnen de EU. Over omzet ontvangen van bedrijven uit niet-EU landen hoeft je geen btw af te dragen.

Als je online inkomsten ontvangt van particulieren uit EU-landen dan kun je gebruikmaken van de *One Stop Shop-regeling*. Tot een omzet van € 10.000 per jaar kun je dat via één aangifte in Nederland afdragen. Als je inkomsten ontvangt van particulieren uit niet-EU-landen, moet je je houden aan de lokale btw-regels van dat land. Dit kan betekenen dat je je daar moet registreren, een aangifte moet doen, of een vertegenwoordiger moet aanstellen. Lastig dus.

Dubbele belasting

Om dubbele (inkomsten)belasting te voorkomen over je buitenlandse inkomsten, kun je een beroep doen op de belastingverdragen die Nederland heeft gesloten met veel andere landen. Deze verdragen bepalen welk land het recht heeft om belasting te heffen over je inkomsten en hoeveel.

Als je alleen inkomsten ontvangt via een Amerikaanse Digitale Distributeur, zoals Distrokid of CdBaby, kun je dat als zzp'er waarschijnlijk nog wel zelf af door het invullen van een W-8BEN-formulier. Als het complexer wordt heb je echter zeer waarschijnlijk de hulp nodig van een gespecialiseerde accountant. De kosten daarvan zijn dan gelukkig wel weer aftrekbaar.

Jaarvergaderingen op komst

Buma/Stemra jaarvergadering op woensdag 15 mei
Buma/Stemra organiseert op 15 mei de jaarlijkse jaarvergaderingen van Buma en Stemra. Het is de gelegenheid om mee te praten over de toekomst van de organisatie. Ook als je geen stemrecht hebt bij Buma of bij Stemra heb je spreekrecht. De VCTN zet zich in voor uitbreiding van het stemrecht en verlaging van de inkomensnorm voor stemrecht, nu steeds minder auteurs feitelijke zeggenschap hebben (zie onder meer de artikelen van Ntb-bestuurslid David Cok in de afgelopen Muziekwerelden, ook terug te lezen via

de website van de Ntb), maar dat maakt de vergadering niet minder belangrijk. Sterker: het is de gelegenheid ook dat onderwerp op de agenda te houden. Ook is het voor leden met stemrecht de gelegenheid de herbenoeming van Wiboud Burkens, die namens de VCTN-leden is voorgedragen voor herbenoeming in de Raad van Rechthebbenden van Buma/Stemra en de herbenoeming van Alexander Beets, door VCTN voorgedragen voor herbenoeming in de Raad van Toezicht, te steunen. Geef je dus op en praat mee op de Buma-ledenvergadering en de Stemra-aangeslotenvergadering van 15 mei!

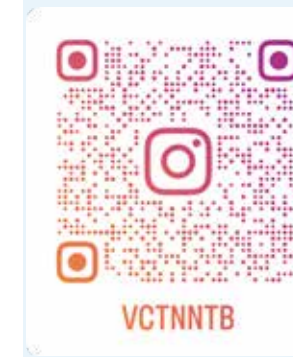
VCTN-jaarvergadering op 17 juni
Uiteraard geldt hetzelfde voor de jaarvergadering van de VCTN. Met dien verstande dat bij ons uiteraard alle leden stemrecht hebben, maar zeker ook spreekrecht. Kunstenbondleden die (tevens) actief zijn als muzikauteur zijn welkom om mee te praten over de ontwikkelingen rond het auteursrecht, het beleid van Buma en Stemra en van BUMA Cultuur en onze rol en de rol van onze vertegenwoordigers daarbinnen. Kom dus naar de jaarvergadering en praat mee! De VCTN-jaarvergadering zal dit jaar plaatsvinden in Utrecht, voorafgaand aan de jaarvergadering van de vakgroep Muziek (Ntb) van Kunstenbond op dezelfde datum.

Voorlopige agenda:

1. Opening
  2. Notulen
  3. Verslag van het afgelopen jaar en onze inzet voor het komende jaar
  4. Jaarverslag
  5. Rondvraag
  6. Sluiting
- Exacte tijd en plaats en de definitieve agenda zullen per nieuwsbrief bekend worden gemaakt.

Volg de VCTN nu ook op Instagram

Naast het account van Ntb en VCTN op X (voorheen: Twitter) en onze Facebook-pagina, is de VCTN nu ook te vinden op Instagram, via [vctnntb](#). Volg ons voor nieuwtjes over de VCTN zelf, maar ook over alle andere ontwikkelingen rond het muzikauteursrecht en de auteursrechtwereld.

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer!

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer! Leden van Ntb/Kunstenbond die (tevens) actief zijn als muzikauteur zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7-cijferige (!) Buma/Stemra-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter Buma/Stemra te steunen.

Fair Pay, hoe staat het ermee?

De begrippen fair practice en fair pay zijn aan de orde van de dag, zowel in de cultuursector als in de politiek. Maar wat betekenen ze in de praktijk? Hoe worden ze vertaald naar concreet beleid, zodat er echt een verschil wordt gemaakt? Een jaar geleden publiceerden we over fair-PACCT, het programma van Platform ACCT dat hier een belangrijke rol in speelt. In zogeheten ketentafels vindt overleg plaats met alle partners in de keten om eerlijke tarieven te bepalen.

Door Hannah Lindo en Karin Boelhouwer

In november 2023 heeft de Raad voor Cultuur in het beoorde- lingskader, waarop subsidieaan- vragen voor de BIS 2025-2028 worden getoetst, opgenomen dat iedere instelling invulling moet geven aan de Fair Practice Code. De instrumenten die ont- wikkeld worden aan de ketenta- fels, vormen met de al bestaande cao's en richtlijnen een belangrij- ke basis voor toetsing. Alle onderdelen van deze toet- sing zijn mede tot stand geko- men door inzet van de Ntb/Kun- stenbond. Ook hebben we er fors voor gelobbyd dat fair prac- tice niet meer vrijblijvend is. We zijn dan ook heel blij met deze publicatie van de Raad voor Cul- tuur, in combinatie met onder- staande uitkomsten van de ke- tentafels. Hieronder zetten we voor je uit- een wat de Ketentafels tot nu toe bereikt hebben.

Wat is een Ketentafel?

Kort gezegd is een ketentafel een overleg over standaard-

voorwaarden binnen een be- paalde subsector. Het doel: betere arbeidsvoorwaarden en eerlijke contracten voor alle werkkenden in de culturele sector. Daarnaast hebben ze als doel om tot collectieve afspraken voor zzp'ers te komen, zoals een starttarief per deel- sector. Aan elke ketentafel zitten verte- genwoordigers uit de gehele "ke- ten" van een bepaalde subsector. Zo zitten er niet alleen makers – bijvoorbeeld muzikanten – aan een ketentafel, maar ook boe- kers, festivals en zalen. Samen maken zij afspraken die de situa- tie van alle werkkenden ten goede komen: of ze nou in loondienst, zzp'er of hybride zijn. De bestuurders en belangenbe- hartigers van de Kunstenbond nemen momenteel deel aan vier ketentafels in de muziek. Hieronder zetten we voor je uiteen tot welke concrete voor- stellen deze ketentafels zijn gekomen.

Ketentafel Popmusici

Hoe bepaal je wat een eerlijke gage is voor een act of artiest? Dat is de vraag waar de Keten- tafel Popmusici zich sinds de start van de gesprekken over heeft gebogen. De betaling voor popmusici is momenteel nog allesbehalve eerlijk te noemen: volgens onafhankelijk onderzoek heeft de beroepsgroep door- gaans een werkweek van gemid- deld 50 uur, maar wordt niet voor dit aantal uren betaald. Voor één live-optreden zijn arti- esten gemiddeld 15,4 uur be- zig, terwijl de gemiddelde gage per act rond de € 1.270 ligt, on- afhankelijk van hoeveel artiesten erin meespelen. Reken maar uit... Om deze kloof tussen uren en betaling per 2025 te kunnen dichten heeft de ketentafel een aantal opties onderzocht en in kaart gebracht. De oprichting van een Fair Pay Fonds, gematcht met extra rijkssubsidie, heeft het helaas niet gehaald. In 2024 wil de ketentafel op een selectie van

vijf poppodia een Fair Pay Pilot organiseren. Gebaseerd op een nieuw ontwikkelde rekentool bepalen én betalen die podia de gages van de acts. Na dit on- derzoek wordt nader gekeken of dit werkt of dat een systeem als het Nationaal Podiumplan (NPP) beter werkt.

Will Maas: 'De rekentool, waarin acts kunnen zien in welke fase ze zitten, wordt al veel gebruikt. Er is zelfs al een act geweest die in de grote zaal van Paradiso speel- de en die op basis van de uit- komst van de rekentool de gages voor de muzikanten naar boven heeft aangepast! Met de ketentafel hebben we mooie resultaten geboekt, en hopelijk lukt het ook om concreet en duurzaam een serieuze stap richting fair pay te maken. Ons is duidelijk geworden dat de financiering die daarvoor nodig is ook deels bij de gemeenten vandaan moet komen. Helaas blijkt dat veel gemeenten alleen bij willen dragen in de huisves-

tingskosten van een poppodium, terwijl ook investeren in pro- grammering broodnodig is. Een cultuuromslag zal nodig zal zijn om hen dat te doen realiseren.'

Ketentafel Freelance Klassieke Musici

Deze ketentafel heeft bureau Knyfe in de arm genomen om een manier te ontwikkelen om zeven verschillende beroeps- praktijken in deze deelsector te onderscheiden. Dit hebben zij gedaan op basis van input uit de ketentafel, een onderzoek en een enquête in deze subsec- tor. Het resultaat is te lezen in een handleiding waarin ook een manier is gevonden om eerlijke tarieven te berekenen. Door middel van een nieuwe rekentool kunnen musici nu een- voudig hun eigen tarief bepalen. Ook organisatoren van concer- ten kunnen de tool gebruiken om te bekijken wat een faire vergoeding is. Karin Boelhouwer: 'Ik ben echt trots op het rapport dat is ge- maakt en het formulier waarmee een musicus samen met een op- drachtgever eenvoudig tot een fair tarief kan komen. Er wordt helder beschreven en onder- bouwd welke aspecten een freelance-tarief hoger maken in vergelijking tot mensen in loon- dienst. De toepassing en hand- having van deze tarieven zijn vanaf nu cruciaal. We rekenen erop dat dit een einde maakt aan de onderbetaling van musici!'

Ketentafel Kunstprofes- sionals in Cultuureduca- tie en Amateurkunst (o.a. muziekdocenten)

In opdracht van de ketentafel Kunstprofessionals in Cultuur- educatie en Amateurkunst ont- wikkelde Social Finance Matters (SFM) een handleiding voor een tarieventool om dertien verschil- lende hoofdactiviteiten in deze subsector te onderscheiden. Dit werd gedaan op basis van input vanuit deze ketentafel, een on- derzoek en een enquête die in- gevuld werd door ruim 1000 werkkenden in deze sector. Karin Boelhouwer: 'We zijn blij met dit inzichtelijke rapport en de tarieventool waarmee docen- ten, consulenten, coaches en diri- genten (al dan niet samen met een opdrachtgever) makkelijk tot een fair tarief kunnen komen. Schokkend is te zien hoeveel uren niet gefactureerd kunnen worden en dus niet worden be- taald. Heel helder is beschreven en onderbouwd welke aspecten een freelance-tarief hoger maken in vergelijking tot mensen in loondienst. De toepassing en handhaving zijn vanaf nu cruciaal. Laten we samen zorgen dat er een eind komt aan de beroer- de beloning van deze werken- den. Op naar een gezonde en bloeiende sector!'

Ketentafel Jazz/World/ Impro

Samen met bureau Knyfe maakt deze ketentafel een vergelijking voor fair pay tarieven, aan de

De ketentafels worden georganiseerd binnen het project fairPACCT van Platform ACCT. Op de vernieuwde website fairpacct.nl kun je terecht voor meer informatie over de diverse ketentafels. Hier vind je ook de in dit artikel genoemde rekentools, inclusief handleidingen en onderzoeken. Voor vragen hierover kun je terecht bij karinboelhouwer@kunstenbond.nl

hand van de ontwikkelingen bij de eerder gestarte ketentafels Popmusici en Freelance Klassieke Musici. Ook deze ketentafel is samengesteld uit diverse gele- dingen. Het gaat om componis- ten en (componerende) musici, podia en festivals. Ook enkele (online) omroepen zijn aangeslo- ten evenals vertegenwoordigers van bemiddelaars, rechtenorga- nisaties, vakopleidingen en het jazzarchieff. De leden hebben unaniem geconstateerd dat er beperkte en zelfs steeds minder aandacht is voor de genres jazz/ wereld/impro bij verantwoorde- lijke overheden, fondsen, omroe-

pen en instellingen. Zij vinden dat er daarin in elk geval verbe- tering moet komen, want dit is in sterke mate bepalend voor de verdienmogelijkheden van de werkkenden. Ellister van der Molen, bestuurs- lid bij de Ntb/Kunstenbond: 'De ketentafel jazz/wereld/impro is als laatste opgestart en wil de uitkomsten van de andere tafels meenemen in eigen conclusies. Het werkveld van de gemiddelde jazzmusicus bestaat uit verschil- lende inkomstenbronnen, dus brengt bureau Knyfe nu eerst in kaart hoe het gemiddelde ver- dienmodel opgebouwd is.'

Ellister van der Molen is bestuurslid bij de Ntb/Kunstenbond, en onder- handelt aan de ketentafel Jazz/World/Impro. Zij is trompettist, bandlei- der en bestuurslid van o.a. het Nationaal Podiumplan (NPP) en JazzNL.

Karin Boelhouwer is belangenbehartiger Kunsteducatie & Muziek. Zij onderhandelt voor cao's en aan ketentafels namens de leden van de Ntb/Kunstenbond. Ze is bestuurslid van o.a. het Overleg Arbeidsvoor- waarden Kunsteducatie (OAK) en Nationaal Podiumplan (NPP).

Will Maas is voorzitter van de Vakgroep Muziek/Ntb en onderhandelt aan de ketentafel popmusici. Hij is sessiemuzikant, componist en docent aan de Rockacademie. Will is lid van de Raad van Aangeslotenen bij Sena, sectie performers.

In goede en slechte tijden; blij verzekerd!

De Kunstebond biedt speciale verzekeringen aan, exclusief voor leden van de Kunstebond. Het voorkomen van schade is natuurlijk beter, maar als er onverhoopt toch iets gebeurt, is het verstandig dit risico te hebben afgedekt met een goede en uitgebreide verzekering. Risico's zijn er immers altijd, gewoon omdat je leeft en onderneemt. Maar hoe bepaal je de risico's en welke moet je verzekeren?

Risico's en beperkingen

Laten we voorop stellen dat het onmogelijk is alle risico's te verzekeren. Dat hebben we de afgelopen twee jaar wel ervaren. Voor een groot aantal leden hebben de coronamaatregelen direct effect

gehad op werk en inkomen. Als werknemer kun je nog terugvalen op sociale voorzieningen, als zelfstandige niet of nauwelijks. En tegen een pandemie kun je je al helemaal niet verzekeren. Wel tegen inkomensverlies als gevolg

van arbeidsongeschiktheid. Een ongeluk zit soms in een klein hoekje en komt lang niet altijd door onvoorzichtigheid. Naast de verzekeringen voor uw muziekinstrument of materiaal is het goed om u ook eens te laten informeren over inkomen en arbeidsongeschiktheid. Daarbij kunnen de financiële gevolgen groter zijn dan een beschadigd instrument of deuk in uw auto.

Betere tijden

Natuurlijk hopen wij dat u binnenkort uw mooie vak weer zonder beperkingen kunt uitoefenen. De berichten zijn gunstig en naast een gezellig terrasje hoopt iedereen binnenkort ook weer een mooi optreden te kunnen bijwonen of een bezoek te brengen aan een museum of galerie. En heeft u op dit moment nog geen volle agenda, dan is het misschien een goed moment om samen met onze adviseurs uw verzekeringspakket nog eens door te nemen. Wellicht heeft u al jaren geleden uw verzekeringen afgesloten en staat er nog een instrument op de polis dat allang niet meer in uw bezit is. Of kunt u besparen op bijvoorbeeld uw autoverzekering

door over te stappen naar een andere verzekeraar. Wij berekenen graag of dat gunstig voor u is.

Speciaal voor leden van de Ntb/Kunstebond

Wij hebben speciaal voor leden van de Kunstebond een aantal verzekeringen waarvan de voorwaarden afgestemd zijn op kunstenaars en musici die als zelfstandig ondernemer werkzaam zijn. Denkt u bijvoorbeeld aan een instrumentenverzekering of gecombineerde aansprakelijkheidsverzekering voor privé en bedrijfsaansprakelijkheid. Neemt u contact met ons op voor de tarieven en voorwaarden: 035-5280070.

Hypotheken

Ten slotte brengen wij graag onder de aandacht dat Adviesgroep Van der Roest ook adviseert en bemiddelt in hypotheek. Niet alleen voor werknemers in loondienst maar ook voor zelfstandig ondernemers. Wellicht denkt u erover een huis te kopen, te verbouwen of te verduurzamen of wilt u alleen weten wat u met uw inkomen zou kunnen lenen. Ook hiermee zijn wij u graag van dienst. Voor een eerste oriënterend gesprek nemen wij de kosten voor onze rekening. En tegelijkertijd kunnen we dan samen met u de overige verzekeringen nog eens doornemen. Wilt u een gesprek inplannen? Belt u ons dan op 035-5280070.

ADVIESGROEP
VAN DER ROEST

Het Ntb-pakket:

Instrumentenverzekering

Aansprakelijkheidsverzekering

Aansprakelijkheidsverzekering-Combi

Doorlopende Reisverzekering

Inboedelverzekering

Uitvaartverzekering

Autoverzekering

Opstalverzekering

Zorgverzekering

Ritmundo

Stan Rijven

DE NED FOUR

Exact veertig jaar geleden gaf Doe Maar een memorabel afscheidsconcert. Niet alleen vielen er op 14 april 1984 zo'n 600 fans van hun stokje in Den Bosch, toen stakte ook een ongekende episode uit de vaderlandse pophistorie. Tijd voor een Doe Maar-biopic?

In de hunkering naar pre-digitale poptijden nestelt zich vandaag, naast *best of* compilaties en reünie-tournees, een hausse aan biopics. Denk aan films over Queen (2018), Elton John (2019), Aretha Franklin (2021), The Band (2021) of Nick Cave (2022). Op dit moment draait *One love* (Bob Marley) terwijl Oscarwinnaar Sam Mendes alweer een vierluik over de afzonderlijke Beatles-leden heeft aangekondigd.

Je zou denken, de tijd is rijp voor een definitieve Doe Maar-docu, want 'onze' Beatles ontketenden een voor Nederland ongekende massale idolatrie. Het bijbehorende circus van zalen vol flauwvallende pubers herinnert aan de gekte die de Fab Four twintig jaar eerder veroorzaakten. Zo ontpopte het gezichtsbepalende duo Ernst Jansz & Henny Vrienten zich tot het Hollandse equivalent van Lennon&McCartney en werden hun liedjes instant-klassiekers die aansloten op de belevingswereld van hun fans. Bij het afscheid had Doe Maar liefst 750.000 elpees en een half miljoen singles verkocht. Met dit verschil: de mondiale Beatles-invloed beperkte zich bij de Ned Four tot de Hollandse landsgrenzen. Maar toch, tijdens de Doe Maar-rage (1980/1984) materialiseerde zich de emancipatie van de Nederlandstalige pop toen, naast Willeke Alberti en Andre Hazes, onder meer De Dijk, Het Goede Doel en Noodweer de podia en hitparades veroverden.

Destijds maakte ik als Trouw-popjournalist alles van nabij mee. Voor het eerst kreeg ik vrij zicht over een uitpuilende zaal, maar nu gevuld met kids van 10 tot 15 jaar (Merwehal-Dordrecht, 24 maart 1983). Er waren toen al vijf miljoen Doe Maar-buttons, 250.000 T-shirts en zo'n 300.000 illegale home-tapes van de elpee Skunk in omloop. Twee maanden later stond Doe Maar op Pinkpop, een unicum nog voor een Nederlandstalige band. Daar openbaarde zich de keerzijde van hun roem: opeens werden ze uitgejoeld en bekogeld. Het '20'ers-publiek' vond Doe Maar 'te commercieel', bovendien ongepast bij de alternatieve sfeer die een Engelstalig popfestival behoorde uit te stralen. Gevoegd bij de waanzinnige taferelelders en dito merchandising betekende dit het keerpunt. Een persbericht kondigt februari 1984 het afscheid aan: zaterdag 14 april, Den Bosch. De fanmail stijgt tot duizenden brieven per dag, de treurnis daalt navenant. Ook voor de handelaren die aan De Maaspoort hun pennen, pins en polsbandjes tegen gehalveerde prijs proberen te slijten. Ikzelf word er belaagd door hordes fans die me voor Herman Brood – hij kwam een gastoptreden geven – verwisselen. Haastig pen ik een namaak handtekening op allerlei uitgestrekte armen en vlucht naar binnen. Voor het podium staat een Rode Kruis-team gereed om de honderden flauwvallers op te vangen. Na twee uur oorverdovend geschreeuw is het voorbij. Toen had ik nog geen vermoeden dat een Doe Maar-reünie in 1999 zestien keer Ahoy zou uitverkopen, laat staan een speciale Doe Maar-postzegel ging verschijnen. Maar een biopic van de Ned Four?

Stan Rijven is muzikjournalist, programmamaker en deejay

Nationaal Podiumplan Q2

Tijdens de coronaperiode werd het heel duidelijk dat van de gelden die de overheid ter beschikking stelde voor de cultuur er bar weinig bij de makers en musici zelf terecht kwam. In die tijd ontwikkelden Alexander Beets en Ben van den Dungen het idee van het Nationaal Podiumplan (NPP).

Door Ben van den Dungen

Het NPP is een subsidieregeling die direct naar de musici gaat. Zo weinig mogelijk overhead, geen toetsingscommissies en geen tijdrovende aanvragen. In 2021, 2022 en 2023 konden er zo'n 3500 concerten met een bedrag van 1,3 miljoen euro gerealiseerd worden. Dit geld kwam van de auteursrechtenorganisaties en was een onderdeel van de coronasteun-maatregelen. Nu dat geld op is, is er een budget te verdelen van ongeveer 250.000 euro per jaar. Dit geld komt van Sena en Buma Cultuur en wordt jaarlijks ter beschikking gesteld. Dat is natuurlijk veel te weinig voor een populatie van duizend musici en alle mogelijke concerten.

Er is veel gelobbyd bij het Fonds Podiumkunsten, de Raad voor Cultuur en het ministerie van OCW, maar ondanks het feit dat iedereen overtuigd was van het feit dat er een trickle up-subsidiesysteem moest

komen, heeft dit nog weinig opgeleverd. Bovendien is het NPP een systeem wat uitgaat van fair practice. Met relatief weinig geld zouden we de speelmogelijkheden, en daardoor de bestaanszekerheid van de muzieksector en de bijbehorende musici, een enorme injectie kunnen geven.

Kwartaal 2

De laatste ronde (kwartaal 2, met een budget van 140.000 euro) toont maar weer eens aan hoe ontzettend hard het NPP nodig is. De ronde ging op 19 februari open en vanaf de eerste minuut was de drukte zo overweldigend dat de site een uur lang op tilt sloeg. De eerste dag is er 130.000 euro uitgegeven en de dag daarna de rest. Het NPP wil zoveel mogelijk geld van het budget gebruiken voor de aanvragen. We willen juist op dit moment niet veel geld storten in een bak met personeel of in een hele dure site. Het NPP werkt daarom met

veel onbezoldigde vrijwilligers. Op deze manier kunnen we het geld gebruiken voor waar het voor bedoeld is. Namelijk zoveel mogelijk concerten realiseren.

Maar het feit blijft dat er simpelweg te weinig geld te verdelen is voor de enorme hoeveelheid aanvragen en dat we het nu moeten doen met de kleine maar enthousiaste organisatie die er nu is. Begrijpelijk dat de gang van zaken bij het aanmelden van een concert in kwartaal 2 teleurstellend en/of frustrerend kan zijn, maar wij werken met tomeloze inzet aan een duurzame financiering van dit subsidiesysteem. Met een financiering van de overheid zouden we de werkgelegenheid en het live muziek gebeuren een enorme boost kunnen geven, de economie binnen het muzikale ecosysteem van Nederland beter kunnen maken en dit subsidiesysteem optimaal laten werken.

We blijven vechten voor meer geld, want zonder deze ondersteuning zien wij een vrij donker scenario voor ons opdoemen de komende jaren. Misschien niet voor een enkeling maar zeker die van de musici-community van Nederland in zijn algemeenheid. We hopen op jullie begrip en willen niets liever dan wat jullie ook willen. Door jullie aanvragen en positieve steun kunnen wij aantonen hoe hard het NPP daadwerkelijk nodig is en dat er meer geld moet komen voor deze trickle up-regeling.

Het NPP wenst jullie fijne en succesvolle concerten toe de komende tijd.

P.S. Het volgende kwartaal dat opengaat is Q4 (vierde kwartaal). De gedachte daarachter is dat Q3 voor het merendeel in de vakantie valt en in de festivalperiode.

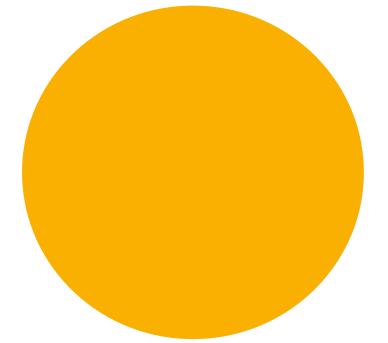

foto: Piet Hermans

NL Vrouwen in Jazz

In Utrecht streek tijdens Internationale Vrouwendag op 8 maart 'NL Woman in Jazz' neer, een jaarlijks terugkerend event opgericht door BiMpro. Deze editie kreeg dit keer de titel

Transition To Equality mee en werd georganiseerd in samenwerking met TivoliVredenburg en het Transition Festival. De dag stond in het teken van prikkelende panelgesprekken

met kopstukken uit de jazz-, world- en improscene, scherpe vragen en een weg vooruit voor vrouwen. Ook was er muziek van de avant-garde set PICATRIX (Greetje Bijma, Nora Mulder en Mary Oliver), gitarist Ella Zirina en zangeres Sanem Kalfa.

Belastingen zijn vervelend, tijdrovend en duur. Herkenbaar?

Als afgestudeerde muzikanten liepen wij al snel tegen een probleem aan: het ondernemerschap en alles wat daarbij komt kijken. Enorm interessant, maar wat komt er veel op je af. We wilden graag een snelle oplossing!

Natuurlijk waren die oplossingen wel te vinden: een dure accountant, belastingadviseur of ingewikkelde boekhoudpakketten. Dat moest anders vonden wij en vanuit deze gedachte is EZ Boekhouding ontstaan. Wij bieden onder meer een softwarepakket aan met oog voor de creatieve sector.

Software (automatische) belastingaangiften

Als jij facturen maakt, bonnetjes bewaart en deze invoert in ons systeem, dan kun je direct daarna belastingaangiften doen. Onze website rekent alles voor je uit zodat jij altijd de juiste gegevens aan de belastingdienst aanlevert. Je kunt het echt kopiëren en plakken, het scherm ziet er zelfs hetzelfde uit. Het spreekwoordelijke kind kan de was doen.

Jaarrapportage

Krijg je belastingcontrole? Geen stress want met onze software heb je snel een overzicht in handen. Met slechts een druk op

de knop genereert de software een pdf-bestand met alle relevante informatie voor de Belastingdienst. Een van onze klanten kreeg bezoek van de Belastingdienst en de belastinginspecteur was zeer tevreden over het jaaroverzicht dat hem werd voorgelegd. Dit allemaal omdat hij in een mum van tijd een pdf-bestand kon downloaden met alle relevante informatie voor de Belastingdienst.

Europaproof

Heb je een factuur voor een workshop aan particulieren naar Duitsland gestuurd, een optreden gedaan in België of je eigen concert georganiseerd in Luxemburg? Onze website zet alles in de btw- én ICP-aangifte op de juiste plek en vertelt wat je moet doen. Zo heb je jouw eigen digitale boekhouder!

Wereldproof

Zoek je echt de grenzen op en speel je bijvoorbeeld in Azië, Amerika of andere continenten?

Ook dan is onze website de rots in de branding omdat je hier niet je hoofd over hoeft te breken, dat doet onze software voor je. Waar je ook speelt, workshops geeft of componeert, alles komt op de juiste plaats in de aangifte terecht.

Diensten

De ervaring heeft ons geleerd dat sommige zzp'ers het fijn vinden om toch een professional in de arm te nemen. Dat kan bij ons natuurlijk ook, al zullen we toch altijd aansturen op zoveel mogelijk zelfstandigheid. Wij vinden het namelijk belangrijk dat iedere ondernemer zoveel mogelijk snapt van de juridische en belastingaspecten van zijn of haar eigen onderneming. Gebruik je onze software en wil je dat één van onze belastingadviseurs met je meekijkt? Dit kan dan tegen een zeer gereduceerd tarief omdat je een abonnement hebt. Voor de actuele prijzen kun je kijken op ezboekhouding.nl/ezntb

Aangiften laten doen

Heb je de tijd niet? Of wil je gewoon iemand die alles voor je doet? Dat kan natuurlijk ook! Je kunt de belastingaangiften door één van onze belastingadviseurs laten verzorgen. We werken met een vast tarief omdat we zelf ook niet van vervelende verrassingen houden (lees: te hoge rekeningen). Vanaf € 210 excl. btw doen wij inkomstenbelastingaangifte voor je en ontvang je een jaar-rapport dat voldoet aan onze strenge kwaliteitseisen. Zo weet je zeker dat je goed zit!

Prijzen

Ntb-leden hebben voordeel! Als Ntb-lid krijg je voordeligere tarieven. Op onze software krijg je 20% korting. Zo betaal je voor het goedkoopste pakket slechts € 10,40 excl. btw per maand en voor het duurste pakket € 16 excl. btw per maand.

Bekijk alle mogelijkheden en voorwaarden op: www.ezboekhouding.nl/ezntb

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN...

ANITA VERHEGGEN, BELEIDSMEDEWERKER EN BELANGENBEHARTIGER NTB/KUNSTENBOND

'Wat een kwelling, ik heb nogal wat favoriete composities. Ik houd van jazz én van pop. Laat ik daarom maar kiezen voor iets dat die twee verbindt: *Elegant People* van Weather Report. Die groep associeer ik heel sterk met mijn studententijd, jaren zeventig. Jazzrock, of fusion, was in die tijd heel erg in. Een groep als Weather Report was heel populair, zeker toen bassist Jaco Pastorius erbij kwam. Hij was echt een popster die er ook een enorme show van maakte. Ik heb die band in Amsterdam een stuk of vier, vijf keer zien optreden, in verschillende bezettingen. Elke keer uitverkocht, met een laaiend enthousiast publiek. Joe Zawinul en Wayne Shorter vormden de kern. Twee fantastische musici, toetsenist en saxofonist, die allebei bij Miles Davis hadden gespeeld en inmiddels zijn overleden.

De eerste keer dat ik ze zag was met een groep dispuutgenoten, in het RAI Congrescentrum. Ik kende de groep niet, ik dacht: ik laat me verrassen, maar ik vond ze zó ontzettend goed, zó swingend.

Ze hadden een geweldige drummer en een fantastische bassist, Alphonso Johnson, de voorganger van Pastorius. Ik dacht: hier gebeurt wat, dit is ontzettend spannende muziek!

Jazz had toch een soort stoffig imago. Ik kom uit de popwereld en ben niet zo gecharmeerd van eindeloos gesoleerd, Weather Report wist dat altijd keurig binnen de perken te houden. De muzikanten speelden geweldige solopartijen, maar wisten ook het poppubliek aan zich te binden. Ik vond het knap dat zij die brug wisten te slaan, ook met een prachtige show. In die tijd had je impro-muzikanten die bij wijze van spreken met hun rug naar het publiek stonden. Je moet het publiek wel vermaken, vind ik. Dat lukte Weather Report uitstekend, ook nog met mooie nummers.

Elegant People is een ontroerende compositie die naar een climax toewerkt, met een fantastische saxsolo van Wayne Shorter. Het nummer staat op de lp *Black Market*, uit 1976. Het begint met een spannende opbouw naar het meeslepende hoofdthema. Daarna komt een brug

waarin Shorter uit zijn dak gaat. Niet te lang, waardoor ik met mijn hoofd bij de les blijf. En dan eindigt het heel rustig. Dat thema hoor je maar een of twee keer. En niet, zoals nu in veel jazz dat je met zo'n thema begint, dat er wordt geïmproviseerd en gesoleerd, om dan weer met het thema te eindigen. Ik houd niet van eindeloos gefreak. Mensen die enorm voor zichzelf staan te spelen. Daar gaat muziek niet over, je moet je publiek weten mee te slepen.

Wat ik mooi vind: muzikanten van Weather Report waren zo aansprekend dat ze ook werden ingehuurd door popmuzikanten. Jaco Pastorius bijvoorbeeld heeft platen met Joni Mitchell opgenomen en Wayne Shorter speelt in *Aja* van Steely Dan een geweldige saxsolo. Vorig jaar was ik op een festival in Palermo. Daar speelde bassist Marcus Miller mee met een Siciliaans orkest. Ze deden onder meer een nummer van Weather Report. Ik dacht meteen: wauw, dit staat als een huis. Ik licht echt op als ik dat dan hoor, zó verschrikkelijk goed!

EZ BOEKHOUDING
makkelijk online boekhouden

DE KUNST KLAAGT AAN

Een update

We willen aantonen dat de zzp'ers die wij vertegenwoordigen onevenredig hard geraakt zijn.

Door coronamaatregelen en gebrekkige steunverlening hebben zzp'ers in de culturele en creatieve sector onevenredige schade geleden. De Kunstenbond acht de staat hiervoor aansprakelijk. Nadat de crisismaatregelen waren opgeheven spande de Kunstenbond samen met negen gedupeerde leden een rechtszaak aan tegen de staat. Onder de vlag 'De Kunst Klaagt Aan' eist de vakbond compensatie voor de door haar leden geleden schade. We praten je bij over de meest interessante ontwikkelingen van de afgelopen tijd.

Waar staan we in het proces?

Het is een proces van lange adem. De rechtsgang is tot nu toe vooral een uitwisseling van procesafspraken en processtukken. De Kunstenbond verstuurde in december 2022 de dagvaarding naar de landsadvocaat, waarmee het officieel een rechtszaak

werd. Daar ging een afwijzing van de aansprakelijkstelling aan vooraf. Na enige momenten van uitstel, ontving de Kunstenbond in juni een zeer omvangrijke schriftelijke reactie op de dagvaarding.

De rechtbank heeft toen aangegeven dat het vanwege extreme drukte

nog lang zou duren voordat er een zitting gepland kon worden. Maar daarmee kwam ook de vraag op of er direct een zitting in de rechtszaal zou moeten gaan plaatsvinden of dat het beter zou zijn om eerst nog een schriftelijke ronde te houden. Wij hebben om een nieuwe schriftelijke ronde verzocht, omdat we dan voorafgaande aan de zitting al op bepaalde standpunten kunnen reageren en daarmee dichter tot de kern van de zaak komen. De deadline voor de 'tweede schriftelijke ronde' nadert nu. Dat betekent dat de advocaten van de Kunstenbond nu onze reactie voorbereiden op de reactie van de landsadvocaat Pels Rijcken op onze dagvaarding. En vervolgens zal de landsadvocaat daar dan weer op reageren.

Pas nadat deze fase van het uitwisselen van schriftelijke stukken van de advocaten is afgerond komen alle partijen fysiek voor de rechter. De

datum voor een zitting staat nog niet vast, dit hangt af van de planning van de rechtbank Den Haag.

Wat is er ondertussen nog meer gebeurd?

Corona-evaluaties zetten zaak kracht bij

In de nasleep van de pandemie heeft de Rijksoverheid veel evaluerend onderzoek gedaan naar het handelen van het kabinet in crisistijd, de besteding van noodsteun en de effecten daarvan op de economie en de maatschappij. Een aantal van deze onderzoeken ligt geheel of deels op het terrein van de rechtszaak van de Kunstenbond. In het algemeen kunnen we stellen dat de onderzoeksresultaten de stelling van onze dagvaarding (dat zzp'ers in de culturele en creatieve sector onevenredig schade hebben geleden) bevestigen

en nog beter onderbouwen. Drie van deze corona-evaluaties lichten we op de website van de Kunstenbond verder toe: Evaluatie coronasteun cultuursector (in opdracht van ministerie OCW), Ongelijk getroffen, Ongelijk Gesteund 2 (Boekmanstichting) en Economische analyse van de Tozo-regeling (CPB in opdracht van ministerie SZW).

Parlementaire enquête corona

De nieuwe Tweede Kamer besloot half december 2023 unaniem dat er alsnog een parlementaire enquête corona komt. De commissie is in januari 2024 geïnstalleerd en bestaat uit Kamerleden van PVV, GroenLinks/PvdA, VVD, NSC, BBB en FVD. De commissie neemt het onderzoeksvoorstel van de Tijdelijke commissie Corona van mei 2023 als startpunt.

Uitspraak rechtszaak Werkvereniging Onlangs werd de Werkvereniging in

het ongelijk gesteld in hun rechtszaak tegen de staat over ongelijke behandeling tussen zzp'ers en werknemers in coronatijd. Hun stellingname was algemener dan onze zaak.

De rechter concludeert in de zaak van de Werkvereniging dat 'de positie van zzp'ers ook voor de coronacrisis niet gelijk was aan die van werknemers'. Daarom mocht de staat ook ongelijke steunmaatregelen bieden.

De Kunst Klaagt Aan zoomt meer precies in op de positie van zzp'ers in de culturele sector tijdens de pandemie. We willen aantonen dat de zzp'ers die wij vertegenwoordigen enerzijds onevenredig hard geraakt zijn door de algemene en sectorspecifieke beperkingen en anderzijds – en vooral – onevenredig (en onvoldoende) zijn gecompenseerd als gevolg van tekortkomingen in sectorspecifieke steunpakketten en de generieke noodsteun.

juridisch

Kleine juridische kroniek van het muzierecht

Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2023

tekst: Bjorn Schipper illustratie: Robert Swart

Traditiegetrouw begin ik het nieuwe jaar in *Muziekwereld* met een kleine juridische kroniek van het muzierecht. Dit essay bevat een overzicht van opvallende aan muziek gerelateerde rechtszaken uit 2023. De selectie van de hierna te behandelen rechterlijke uitspraken is op basis van dezelfde uitgangspunten als voorgaande edities van deze kroniek gemaakt. 2023 was het jaar waarin kunstmatige intelligentie – Artificial Intelligence (AI) – nog nadrukkelijker op de deur van de muziesektor klopte¹, verschillende lucratieve muziekcatalogi met muzierechten van artiesten werden verkocht² en waarin duidelijk werd dat frauduleuze streaming voor criminelen een nieuwe vorm van geld verdienen en witwassen kan zijn³.

Carnavalslied

Op 16 februari 2023 oordeelt de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant⁴ dat een bewerking van een muzieknummer in de vorm van een carnavalslied geen toegestane parodie vormt maar juist als aantasting van de persoonlijkheidsrechten van de muzikauteur gezien kan worden. Het gaat hier volgens de rechter om de wijziging van het muziekwerk en de titel ervan waartegen de maker van het oorspronkelijke muziekwerk zich in redelijkheid kan verzetten. De rechter betreft hierbij ook de videoclip van beide nummers in zijn beoordeling. Die lijken met hun louche autoverkopers, bumperstickers en Tilburgs (althans Midden-Brabants) dialect zo op elkaar waardoor sprake is van verwarringsgevaar; het oorspronkelijke muzieknummer zou door het carnavalslied wel eens naar de achtergrond kunnen geraken. Het door gedaagde gevoerde verweer gebaseerd op de parodie-exceptie wordt door de rechter verworpen.

Verstreking overeenkomsten met vocalisten

Op 13 april 2023 oordeelt de Voorzieningenrechter in Amsterdam⁵ dat platenlabel Spinnin' Records afschriften

van alle door haar met vocalisten gesloten overeenkomsten in verband met twee tracks van eiser-producer moet overleggen. Deze stukken zijn kennelijk nodig voor het vervolg van de tussen partijen lopende bodemprocedure in hoger beroep. De vordering tot verstrekking van afschriften van “alle correspondentie omtrent de totstandkoming van de overeenkomsten” neigt volgens de rechter naar een *fishing expedition* en wordt te verstrekkend geacht en daarom door de rechter afgewezen. Dus wel de overeenkomsten zelf maar niet de e-mails rondom de totstandkoming van die overeenkomsten.

Meest gewilde DJ

De Voorzieningenrechter in Amsterdam⁶ oordeelt op 19 april 2023 dat een *hardstyle* DJ niet tegen zijn zin bij boekingskantoor Most Wanted DJ Agency hoeft te blijven. Na jarenlang samengewerkt te hebben wenst de DJ de boekingsovereenkomst te beëindigen. Redenen voor zijn vertrek zijn dat na de 50% overname van het boekingskantoor door ID&T de beslissingsmacht over zijn carrière niet meer bij de contractuele *key men* (sleutelfiguren) ligt, hij andere muzikale ambities heeft die niet gesteund zouden worden door Most Wanted

DJ Agency, er een vertrouwensbreuk is ontstaan en dat sprake van wanprestatie zou zijn. De Voorzieningenrechter overweegt op basis van de inhoud van de boekingsovereenkomst dat de DJ tussentijds kan beëindigen en dat in een bodemprocedure moet worden vastgesteld of die beëindiging onrechtmatig is, en zo ja, welke schade het boekingskantoor heeft geleden.

Muziekgebruik in vervoermiddelen voor passagiers

De hoogste Europese rechter⁷ oordeelt op 20 april 2023 in een tweetal gevoegde zaken uit Roemenië dat muziekgebruik in vervoermiddelen voor passagiers – vliegtuigen en treinen – als mededeling aan het publiek is aan te merken en als zodanig onder de reikwijdte van het auteursrecht en de naburige rechten valt. Het enkele installeren in vervoermiddelen voor passagiers van bijvoorbeeld geluidsinstallaties en software waarmee achtergrondmuziek kan worden uitgezonden vormt op zichzelf echter (nog) geen mededeling aan het publiek. Het vooraf moeten betalen van een licentievergoeding voor het in vervoermiddelen aanwezig hebben van dit soort apparatuur en software omdat er een vermoeden bestaat dat hiermee muziek wordt afgespeeld, kan daarmee niet door de beugel.

Geen inbreuk op Top 40-merk

De Rechtbank Midden-Nederland⁸ oordeelt op 7 juni 2023 in een door Stichting Nederlandse Top 40 aangespannen bodemprocedure dat gedaagde geen inbreuk

maakt op de merk- en databankrechten van genoemde stichting. Gedaagde is een radiohobbyist die in het kader van zijn hobby vanuit het buitenland twee online radiostations runt. Kernvraag is of deze online radiostations (mede) op Nederland gericht zijn. Niet voldoende is dat de radiostations voor Nederlanders online toegankelijk zijn. De Rechtbank overweegt dat het enkele feit dat de websites in de Nederlandse taal gesteld zijn in dit specifieke geval evenmin voldoende is om (mede) gerichtheid op Nederland vast te stellen. Volgens gedaagde richt hij zich met zijn online radiostations specifiek op Nederlandse expats en vakantiegangers in Spanje en de Verenigde Staten. De Rechtbank acht dit een voldoende alternatieve en geloofwaardige reden om niet uit te gaan van gerichtheid op Nederland. Van merkinbreuk is daarmee geen sprake. Gebruik van oude hitlijsten van de Top 40 levert geen inbreuk op databankrechten op nu deze rechten 15 jaar na het tijdstip van voltooiing ervan zijn komen te vervallen. Van één-op-één overname van jongere hitlijsten is niet gebleken volgens de Rechtbank.

Waves: definitieve schikking tussen Mr. Probz en Sony

Op 9 augustus 2023 oordeelt de Rechtbank Amsterdam in de door Mr. Probz en zijn onderneming Left Lane tegen platenlabel Sony Music NL aangespannen bodemprocedure dat de eerder in kort geding⁹ tussen partijen getroffen settlement definitief is in die zin dat de partijen elkaar daarbij finale kwijting hebben verleend over de afrekening van de royalties in verband met de exploitatie

van het hitnummer *Waves* van Mr. Probz. De gevorderde 7,5 miljoen euro aan gedeelde royalties wordt door de Rechtbank afgewezen.

Geen verbod op online uiten van beschuldigingen

De Voorzieningenrechter in Den Haag¹⁰ oordeelt op 13 september 2023 dat een door muzieklabel Clone Music gevraagd verbod voor gedaagde op het online uiten van beschuldigingen aan het adres van Clone Music vanwege vermeende onrechtmatige muziekexploitatie en verkoop van merchandiseproducten een brug te ver is. Clone Music is de voormalige distributeur van gedaagde. Nadat partijen hun samenwerking hadden beëindigd liet gedaagde zich in de richting van klanten en relaties negatief uit over Clone Music. Op verzoek van Clone Music heeft gedaagde daarop aan de geadresseerden een rectificatie van die negatieve uitlatingen gestuurd. Vanwege een gebrek aan spoedeisend belang worden de vorderingen van Clone Music afgewezen. Volgens

de rechter is niet aangetoond dat gedaagde na genoemde rectificatie nog nieuwe negatieve uitlatingen over Clone Music heeft gedaan, en bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat hij nog nieuwe van dit soort kwalijke uitlatingen zal doen.

Kraftwerk (again)

Op 14 september 2023 werd duidelijk dat ook de Pelham saga¹¹ nog steeds niet tot een einde is gekomen. Het Duitse Bundesgerichtshof¹² heeft wederom prejudiciële vragen aan de hoogste Europese rechter gesteld over het gebruik van een (sound) sample van Kraftwerk's drumbeat van twee seconden. Dit keer gaan de uitlegvragen over de pastiche in relatie tot (sound) sampling. Uit de eerdere uitspraak van de Europese rechter volgt dat voor gebruik van een sound sample geen toestemming van de fonogrammenproducent (master owner) nodig is als de sound sample auditief niet voor het menselijk oor herkenbaar is en/of in het kader van een klankcitaat

- ingezonden mededeling -

- ingezonden mededelingen -

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie: Dianne Bolte, Dispokinesispraktijk: tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

MUZIEKENZORG.NL

BEHANDELT OOK REIS- EN TOURNEEPROBLEMEN

world music forum open source network for the dutch world music industry

consulting, promotion
research & policy development
World Blend Café network meetings

Dutch World Directory
guide for world music in the Netherlands

worldmusicforum.nl

een dialoog met de oorspronkelijke muziekopname bestaat.

Bedrijfsmatig streamen van muziek door horeca

In de door commerciële aanbieders van streamingdiensten aangespannen bodemprocedure tegen Buma/Stemra nam de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad¹³ op 6 oktober 2023 zijn conclusie. De leden van de Associated Business Music Distributors (AMBD) – die zelf ook streamingmuziekdiensten voor de horeca aanbieden – stellen dat Buma/Stemra verplicht is handhavend op te treden tegen commercieel muziekgebruik in horecagelegenheden door middel van on demand streaming gebaseerd op particuliere abonnementen die contractueel uitsluitend voor persoonlijk gebruik zijn afgesloten. Het bedrijfsmatige gebruik van de particuliere abonnementen ondermijnt de concurrentiepositie van de AMBD-leden. Kernvraag in cassatie is of Buma/Stemra misbruik van haar machtspositie maakt door bedrijfsmatig “Spotify-gebruik” in horecagelegenheden te gedogen en hier ook geen aangepaste tarieven voor te vragen. Het Hof in Den Haag¹⁴ oordeelde dat Buma/Stemra onrechtmatig handelt door hogere tarieven aan de AMBD-leden te vragen en ondertussen het bedrijfsmatige “Spotify-gebruik” te gedogen. De Procureur-Generaal concludeert dat de eerdere beslissing van het Hof in Den Haag niet in stand kan blijven en adviseert de Hoge Raad dit oordeel te vernietigen. Vraag is nu of de Hoge Raad dit advies zal overnemen.

tify-gebruik” in horecagelegenheden te gedogen en hier ook geen aangepaste tarieven voor te vragen. Het Hof in Den Haag¹⁴ oordeelde dat Buma/Stemra onrechtmatig handelt door hogere tarieven aan de AMBD-leden te vragen en ondertussen het bedrijfsmatige “Spotify-gebruik” te gedogen. De Procureur-Generaal concludeert dat de eerdere beslissing van het Hof in Den Haag niet in stand kan blijven en adviseert de Hoge Raad dit oordeel te vernietigen. Vraag is nu of de Hoge Raad dit advies zal overnemen.

Hof bevestigt inbreuk op Uniemark William Djoko

Op 17 oktober 2023 bevestigt het Hof Den Haag het oordeel van de Voorzieningenrechter in eerste aanleg dat appellant - een Duitse DJ en producer - met gebruikmaking van de artiestennaam ‘DJOKO’ inbreuk maakt op het Uniemark ‘William Djoko’ van de Nederlandse DJ en producer William Djoko¹⁵. Het Hof oordeelt dat William Djoko oudere handelsnaam- en

merkrechten bezit op de artiestennaam ‘William Djoko’. Het Hof oordeelt daarbij dat gebruik van een artiestennaam óók als handelsnaam kwalificeert. Het Hof stelt vast dat William Djoko nog steeds belang bij een Europeeswijd inbreukverbod heeft omdat de Duitse DJ en producer het gewraakte gebruik van de inbreukmakende artiestennaam ‘DJOKO’ (al dan niet met hoofdletters) na zijn veroordeling in eerste aanleg feitelijk heeft voortgezet door de aanduidingen ‘fka DJOKO’, ‘aka DJOKO’ en ‘DJOKO & naam appellant’ te (laten) gebruiken. Het Hof maximeert de dwangsommen en bekrachtigt voor het overige het vonnis van de Voorzieningenrechter.

In de aan het kort geding parallel lopende bodemprocedure oordeelt de Rechtbank Den Haag¹⁶ in een door de Duitse DJ en producer ingesteld bevoegdheidsincident dat de Rechtbank uitsluitend bevoegd is kennis te nemen van de door William Djoko ingestelde vorderingen voor zover deze betrekking hebben op het handelen van de Duitse DJ en producer in Nederland.

Secondary ticketing

Het secondary ticketing platform Ticketswap kreeg het aan de stok met organisator Free Your Mind Festival. Ticketswap werd in kort geding gedagvaard vanwege

vermeende fraude met doorverkoop van tickets via haar platform. De Voorzieningenrechter in Amsterdam¹⁷ stelt echter vast dat niet door Free You Mind is aangetoond dat via Ticketswap op frauduleuze tickets voor events van Free Your Mind zijn doorverkocht. Het blijft voorts nog bij onterechte aantijgingen. Free Your Mind kan evenmin aantonen dat in eventuele toepasselijke algemene bezoekers- of ticketvoorwaarden contractuele restricties voor doorverkoop van tickets zijn opgenomen. Van onrechtmatig handelen door Ticketswap in de vorm van het profiteren van een wanprestatie van de ticketkopers is geen sprake. Ook de door Free Your Mind gestelde merkinbreuk wijst de rechter af, niet alleen omdat het merk op naam van een andere onderneming staat maar ook omdat sprake is van zogeheten uitputting van het merkrecht: dezelfde tickets zijn immers al eerder door Free Your Mind zelf op de markt gebracht. De door Ticketswap op haar merkrecht gebaseerde tegenclaim wijst de Voorzieningenrechter af op grond van de vrijheid van meningsuiting: Free Your Mind mocht bij haar berichtgeving of fraude met doorverkoop van tickets ter illustratie het logo van Ticketswap gebruiken.

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Plus One Legal in Amsterdam

- ingezonden mededeling -

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:
www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

1. Zie onder meer <https://musicmotion.nl/ai-in-de-muziekbusiness-dit-staat-ons-te-wachten/>, D.J.G. Visser, 'Stijlnabootsing met AI is onrechtmatig', *Nederlands Juristenblad* (NJ), 2023/36, p. 3171-3175 en B.H.M. Schipper, 'Zelflerende machines. Kunstmatige intelligentie roept interessante juridische vragen op', *Muziekwereld* 2022/3, p. 32-35.
2. Zie onder meer <https://nos.nl/artikel/2461098-justin-bieber-verkoopt-muziekrechten-voor-megabedrag-en-s.t.m.terpstra-en-d.j.g.visser,-de-stelling-van-pythagoras.-de-lumpsumoverdracht-van-muziekrechten-aan-investeringsmaatschappijen-en-het-auteurscontractenrecht>, *Auteursrecht* 2023/1, p. 4 t/m 11.
3. Zie onder meer <https://www.ad.nl/buitenland/deense-artiest-heeft-op-spotify-miljoenen-fans-om-gelooft-daar-niets-van-en-klaagt-hem-aan-a94ade13/> en <https://3voor12.vpro.nl/update-a709c2e9-6805-4ca6-aef0-6f1cdf5f3ab3-ftm-zoon-ridouan-taghi-betrokken-bij-releases-boef-en-lijpe-.html>.
4. V.zr. Rb. West-Brabant-Zeeland 16 februari 2023, ECLI:NL:RBZWB:2023:1078.
5. V.zr. Rb. Amsterdam 13 april 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:2267 (Producer/Spinnin' Records).
6. V.zr. Rb. Amsterdam 19 april 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:2455 (A&A Music/DJ).
7. HvJ EU 20 april 2023, zaak C-775/21 en zaak C-826/21 (Blue Air Aviation/UCMR).
8. Rb. Midden-Nederland 7 juni 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:2560 (Stichting Nederlandse Top 40/Gedaagde).
9. V.zr. Rb. Amsterdam 10 september 2020, IEF 19503 (Left Lane/Sony Music NL).
10. V.zr. Rb. Den Haag, 13 september 2023, IEF 21681 (Clone Music/gedaagde).
11. Zie onder meer HvJEU 29 juli 2019, zaak C-476/17, ECLI:EU:C:2019:624 ('Metal auf Metall'), m.nt. M.R.F. Senftleben (AMI 2019/6, p. 203-216. Zie voor meer achtergrondinformatie over deze zaak B.H.M. Schipper, 'Het chilling effect van Kraftwerk I/II op sound sampling. Pleidooi voor zelfregulering ter bevordering van samplegebruik', AMI 2014/4, p. 105-112, B.H.M. Schipper, 'De kunst van het samplen na Pelham. Grenzen aan het naburige recht van de fonogrammenproducent', AMI 2019/5, p. 162-166, en M.T.M. Koedooder, 'Kraftwerk revisited. Herkenbare samples zijn toegestaan, als voldaan is aan de eisen voor een citaat?', IEF 18621.
12. BGH 14 september 2023, IEF 21672, I ZR 74/22 (Metal auf metal).
13. P-G HR 6 oktober 2023, ECLI:NL:PHR:2023:890 (Buma/Stemra/AMBD).
14. Hof Den Haag 24 mei 2022, IEF 20731 (ABMD cs./Buma/Stemra).
15. Hof Den Haag 17 oktober 2023, IEF 21752 (Duitse DJ/William Djoko); auteur is als advocaat aan de zijde van William Djoko betrokken bij deze zaak.
16. Rb. Den Haag 30 augustus 2023, IEF 21647 (Duitse DJ/William Djoko).
17. V.zr. Rb. Amsterdam 14 november 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:7216 (Free Your Mind/Tickets)

Bestsellerfonds voor sessiemusici

NVPI (de brancheorganisatie van platenmaatschappijen) en Ntb/Kunstenbond zijn al jaren in gesprek om meer afspraken te maken in de sector. In de afgelopen jaren leidde dat tot gezamenlijke aanbevelingen voor artiestencontracten, licentiecontracten en een modeltekst voor een overeenkomst met sessiemusici. Inmiddels kwamen zij ook tot een bestsellerfonds voor sessiemusici.

tekst: Erik Thijssen

In februari kregen de leden die werkzaam zijn als sessiemuzikant de mogelijkheid over het bereikte akkoord te stemmen. Een grote meerderheid steunde het akkoord.

Erwin Angad-Gaur (senior adviseur Ntb/Kunstenbond): 'Als vakbond leggen wij belangrijke beslissingen voor aan onze leden; we zijn tenslotte een vereniging. Meestal gaat dat dan over cao's. Dit was de eerste keer dat wij een concrete vergoedingsafspraken konden maken voor zzp'ers. Tot heel recent werd dat door de mededingingsautoriteit in Nederland verboden. In die zin is dit wel echt een unicum.'

Bestsellersregeling

De regeling gaat gelden voor bestsellers op de Nederlandse markt bij online exploitatie. Dat wil zeggen voor exploitatie op Spotify, Deezer, etc. De afgesproken regeling is beperkt tot Nederlandse producties. Als bestseller worden daarbij (mede om reden van de beschikbaarheid van cijfers) door Ntb/Kunstenbond bestempeld: producties die in een kalenderjaar meer dan een miljoen keer gestreamd worden. Voor het verleden wordt tot en met 2022 vijf maal € 120.000 per jaar aan het fonds betaald. Vanaf 2023 betalen de gezamenlijke platenmaatschappijen € 250.000 per jaar met een jaarlijkse indexatie per 1 januari 2024. Deze indexatie vindt plaats op basis van de groei of afname van de totale streamingmarkt en het aandeel Nederlandse producties daarbinnen gebaseerd op GfK-data.

De afspraak heeft een looptijd van 5 jaren

met vervolgens een jaarlijkse automatische verlenging van een jaar. De regeling zal worden uitgevoerd door Sena. De sectie uitvoerende kunstenaars van Sena zal in de komende maanden een verdeelreglement voor de gelden opstellen, binnen de kaders van de gemaakte afspraken.

Beperkingen

Angad-Gaur: 'Van belang is natuurlijk heel helder te vermelden waarover deze vergoeding betaald wordt en vooral ook waarvoor niet. De vergoeding is een bestsellersvergoeding voor sessiemusici voor online exploitatie van Nederlandse producties (van NVPI-leden), gecontracteerd volgens Nederlands recht. Dat wil zeggen dat de sessiemuzikant zijn mogelijke (aanvullende) aanspraken op een bestsellersvergoeding voor exploitatie offline of voor exploitatie in het buitenland (of voor deelname op buitenlandse producties) behoudt en individueel kan (blijven) claimen bij zijn producent. Daarvoor kan men natuurlijk altijd advies vragen bij de juridische afdeling van de Kunstenbond. Voor hoofdartiesten zijn wij er niet in geslaagd tot een akkoord over een eerlijke vergoeding te komen. We onderzoeken momenteel wegen om ook voor hoofdartiesten een verschil te maken.' Ntb en Kunstenbond blijven van mening dat voor alle exploitatie online een verplicht collectieve vergoeding aan zowel hoofdartiesten als sessiemusici zou moeten worden ingevoerd. Angad-Gaur: 'Net als voor uitzendingen op de radio zou dat gewoon normaal moeten zijn. Een

vergoeding, niet alleen voor de extra inkomsten bij een bestseller, als alle kosten meer dan terugverdiend zijn, maar een vergoeding voor alle exploitatie. Dat zou een aanzienlijk hogere vergoeding voor een veel groter aantal musici betekenen. Dus in die zin is deze afspraak maar een druppel op een gloeiende plaat.' In België werd een dergelijke vergoeding inmiddels wettelijk ingevoerd. Ook Nederlandse rechthebbers zullen de komende jaren recht hebben op een dergelijke vergoeding voor exploitatie in België. Angad-Gaur: 'Wij blijven bij de Nederlandse wetgever aandringen op het volgen van het Belgische voorbeeld. Ook in Duitsland werd inmiddels een dergelijke regeling voor een vergoeding bij *user generated* platforms ingevoerd. Ook daar wil de Nederlandse wetgever vooralsnog niet aan. Maar uiteraard is te hopen dat het nieuwe kabinet straks meer oog heeft voor een eerlijke verdeling op de online markt.'

Wetgeving

Bij het ter perse gaan van deze *Muziekwereld* is het wachten nog altijd op het al lange tijd aangekondigde wetsvoorstel Aanscherping Auteurscontractenrecht (lees hierover ook de vorige *Muziekwereld*, onder meer terug te lezen op de website van de Ntb, www.ntb.nl). 'Het valt echt niet meer uit te leggen dat het zo lang blijft duren,' herhaalt Angad-Gaur, 'Het wetsvoorstel ligt al bijna een jaar klaar maar blijft op de plank liggen. Het scheidt natuurlijk ook kansen, omdat een nieuwe regering mogelijk meer oog heeft voor de ontwikkeling van wetgeving in de landen om ons heen. De nieuwe wet geeft ironisch genoeg onder meer de mogelijkheid tot collectief onderhandelen. Dat hebben wij vooruitlopend op de wet dus al gedaan, met een eerste resultaat dat tenminste veroorzaakt dat sessiemusici nu bij grote successen een gegarandeerde aanspraak hebben, zonder zich kwetsbaar te hoeven voelen door zelf individueel hun recht te halen. Maar wat ons betreft is het een eerste stap en moeten er nog vele volgen.'

NB: Met het akkoord werd ook de bestaande modelovereenkomst voor sessiemusici aangepast. Buiten verwijzing naar de collectieve afspraken werden ook afspraken over een veilige werkomgeving in het contract opgenomen. Het contract is te downloaden via de websites van Kunstenbond, Ntb en de NVPI.

Blijvend op de deur kloppen

De run op het Nationaal Podiumplan (NPP) van 19 feb j.l. had iets van kaartjes voor Lowlands. Alsof duizenden mensen met slaapzakken zich hadden verschanst voor de poorten en om 10:00 uur naar binnen stormden om kaartjes te krijgen. Binnen een dag was de subsidiepot leeg.

Wat zegt dit?

1. Het NPP is keihard nodig. Een simpel subsidiestelsel dat musici en podia ruimte geeft voor het vragen en uitbetalen van eerlijke gages. Er zijn zoveel kleine podia in Nederland die met minimale middelen en heel veel vrijwilligers iets prachtigs neerzetten, namelijk cultuur in hun wijk/dorp/stad, en daar is het NPP van groot belang voor.
2. Het NPP moet blijven. Het werkt namelijk. Niet elke muzikant wil of kan een stichting oprichten om subsidies te kunnen aanvragen (wat natuurlijk ook bespottelijk ouderwets is). De kans dat je via andere routes een subsidie in de wacht sleept als individu is erg klein, 1 op 7 grofweg.
3. De nood is hoog. Kosten aan beide zijden, musici enerzijds, podia anderzijds, stijgen de pan uit, maar o wee als we de ticketprijzen moeten verhogen. Want het verhogen van de tickets, dan komen de mensen niet meer is het adagium. De vraag is of dat echt zo is. Mensen zijn voor allerlei zaken zeer bereid diep in de buidel te tasten. Lowlands bijvoorbeeld. Mijn angst is dat als ticketprijzen blijven zoals ze zijn, we nooit aan fair pay toekomen. Laatst hield ik voor mijn trio € 10 over van een kaartje dat € 19 had gekost. Theatertoelagen, pauzedrankjes, auteursrechten, het ging er allemaal van af. Buiten stonden drie auto's geparkeerd voor € 6 per uur. Kassa voor de gemeente, maar niet voor ons.
4. Een demissionair kabinet en een clowneske formatie helpen ook niet mee. Mensen worden voorzichtig. De toekomst is troebel. Je gaat niet investeren in je huis als het onzeker is of het niet over een jaar wordt afgebroken.

Dus wat te doen? Er moet blijvend op de deur van de overheid worden geklopt over de noodzaak van fair pay. Er moeten voor kleine podia nieuwe regelingen komen om hieraan te voldoen, een zogenaamde Fair Pay Sustainable Fund. Er moet blijvend gepraat worden met podia over eerlijke betaling en aanpassing van ticketprijzen. Publiek moet blijvend bewust gemaakt worden van een faire betaling van artiesten en dat dat nu eenmaal iets kost. Met name in de lagere regionen is veel angst. Tickets van € 12,50, 'want meer willen onze mensen niet betalen', kunnen echt niet meer. En ja, het betekent meer kwaliteit en minder kwantiteit. Dat betekent offers. Maar ik kijk liever naar een kleinere band waarvan ik weet dat ze hun huur kunnen betalen, dan naar een groot orkest dat structureel wordt onderbetaald. Maar ik ben een hardliner. Voor mij geen Uber, Thuisbezorgd en zo weinig mogelijk Bol.com. Ik wil en zal moderne slavernij niet ondersteunen. Ik wil leven en werken in een cultuursector die gezond is. Een investering à la het NPP draagt daartoe bij. Share, like en retweet!!

Maurits Fondse is pianist, zanger en songwriter

ABONNEMENT OP MUSICMAKER? LOS NUMMER BESTELLEN? GANAAR

muziekmagazines.nl

ABONNEMENTEN
MAGAZINES
METHODES
BOEKEN
TICKETS

OOK VOOR

- DE BASSIST
- SLAGWERKKRANT
- GITARIST
- INTERFACE

muziekmagazines.nl/musicmaker

Kunstenaarsbeleid ontbreekt in advies over nieuw cultuurstelsel

De Raad voor Cultuur pleit in het advies *Toegang tot cultuur op weg naar een nieuw bestel in 2029* met verbreding en spreiding ook voor een opener stelsel waarin makers meer kansen worden geboden dan nu. Dat is een goede ontwikkeling. De balans in het huidige stelsel is te veel op de instellingen gericht. Wat nog wel ontbreekt in het advies is kunstenaarsbeleid.

De praktijk leert dat eerlijke betaling, goede contracten, meer zekerheid en een veilig en inclusief werkveld geen vanzelfsprekend gegeven is in de culturele en creatieve sector, terwijl dit wel zo zou moeten zijn. Dit komt door diverse bezuinigingen waar de cultuursector de effecten van ondervindt. Zo is er veel bezuinigd op cultuureducatie en staan betaalbare ateliers, studio's en broedplaatsen op de tocht. Maar ook is sociaal en fiscaal beleid verdwenen of versoberd, wat de druk op de cultuurbegrotingen van het Rijk, de provincies en de gemeenten heeft doen toenemen. Zo zijn bewezen effectieve regelingen zoals de Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) afgeschaft, waarbij startende kunstenaars ondersteund en gestimuleerd werden in de opbouw van hun beroepspraktijk.

De verkorte WW-eisen passend voor flexibele dienstverbanden in de culturele sector zijn verdwenen, wat groei van zzp'ers in de hand heeft gewerkt. Daar staan nu bezuinigingen op de zelfstandigenaftrek en de stijging van de btw-tarieven tegenover. Kortom:

allemaal maatregelen die tegenstrijdig en ongunstig zijn voor werkenden in de sector.

Kwetsbaarheid

De kwetsbaarheid tijdens corona heeft ook aangetoond dat kunstenaarsbeleid nodig is als aanvullend onderdeel van het cultuurbeleid. De Vereniging Nederlandse Gemeenten VNG wijst in hun propositie 'Samen cultuur borgen' ook nadrukkelijk op de onderfinanciering van gemeenten en provincies door het Rijk. Zo wil VNG dat er erkenning komt voor cultuur als publiek goed dat structurele financiering vergt, dat het gemeentefonds opgehoogd wordt met oog op fair pay, dat er een minimumbedrag beschikbaar wordt gesteld voor cultuureducatie en -participatie voor de jeugd, zodat sprake kan zijn van een goed georganiseerde sector die zelf ook actief werkt aan navolging van de Fair Practice Code.

Om te waarborgen dat verbreding en spreiding niet leidt tot nieuwe bezuinigingen maar investeringen, zijn bindende afspraken en extra geld nodig. De claim van de Raad voor Cultuur

van 200 miljoen euro extra hiervoor is kwetsbaar. Veranderingen zonder midelen voor transitie en ambitie pakken in onze ervaring desastreus uit. Er moet geen verwatering van aandacht voor kunst disciplines plaatsvinden bij de vorming van één groot cultuurfonds.

Er ligt dus een uitdagende taak voor de bewindspersoon voor cultuur om naast dit nieuwe cultuurbeleid ook met de collega's van onder andere onderwijs, sociale zaken en werkgelegenheid, binnenlandse zaken, financiën en economische zaken een goed en doordacht kunstenaarsbeleid te maken en werkenden in de culturele en creatieve sectoren aan de hand van het nieuwe subsidiestelsel perspectief te bieden op werk en inkomen.

Demissionair staatssecretaris Gräper komt binnenkort met een korte kabinetsreactie op het advies. Besluitvorming over een nieuw cultuurbestel wordt een zaak voor een nieuw kabinet. Op 11 april praat de Tweede Kamer voor het eerst over het rapport. Vooral het onderwerp spreiding staat daarbij politiek in de belangstelling.

Onder de leden

Ivo Schot

Behalve maker en producer Ivo Schot is ook bassist. Maar dan eentje die meer doet dan ondersteuning bieden. 'Met mijn pedalboard ben ik zowel bassist als gitarist.'

Wat doe je nu?

Het gaat wat ver om Subterranean Street Society een klassieke protestband te noemen, maar kritisch zijn ze zeker wel. Op het album BLEEP (8 maart uitgekomen) dat rond het moment dat dit nummer op uw mat valt (30 maart) live wordt gepresenteerd in Paradiso, zet de band stevige vraagtekens bij onder meer de liefde voor koningshuizen en de alsmat krimpemde aandachtspanne door social media. Op de song *Bleep* wordt de vrijheid van meningsuiting doorgelicht: wie bepaalt nu eigenlijk waar die ophoudt?

'De teksten zijn van de hand van de Deen Louis Pugaard-Müller,' vertelt Schot, die samen met Joost Koevoets – vaste drummer sinds 2019 – meeschreef en het album produceerde. 'We hebben veel met Louis gediscussieerd, bijvoorbeeld over de risico's van AI en het censureren van 'onwelgevallige' meningen. We hebben de nummers in mijn studio opgenomen op een oude 8-track bandrecorder, om zo het gevoel van een live-optreden te

vertalen naar het album.'

Frivole, luchtige popliedjes zijn niet het handelsmerk van Subterranean Street Society. Op het eerste album *Twelve Steps* (in twaalf stappen naar de AA zeg maar) ging het met name over het alcoholisme van de vader van Pugaard-Müller, die er Korsakov van heeft gekregen. En op *Saudade*, dat tijdens corona uitkwam, gaat het weliswaar over de liefde, maar dan vooral over het verdriet als het allemaal, misschien wel onvermijdelijk, voorbij is. Toen Schot Pugaard-Müller, die onder de indruk was van Schots ambitie om meer te zijn dan een ondersteunende bassist, in 2017 ontmoette, was *Twelve Steps* nog slechts een concept: liedjes met een gitaar eronder. Met Schot erbij werd er een album van gemaakt.

De Deen en Schot vullen elkaar goed aan. 'Dat zie je ook aan de instrumenten die we bespelen. Louis speelt een resonator gitaar; die zijn gemaakt in de jaren 20 en hebben een heel hard geluid omdat er nog geen versterkers waren. De resonator zit hoog in

het frequentiespectrum. Alles wat daaronder zit is voor mij: mijn bas is zowel basgitaar als elektrische gitaar. Ik gebruik hiervoor een behoorlijk uitgebreid pedalboard met tal van effectpedalen en loops.'

De periode na 30 maart staat in het teken van de clubtour met Subterranean Street Society in binnen- en buitenland, waaronder Engeland en Indonesië. Dan zal duidelijk worden of de band de belofte die het was vlak voor corona uitbrak kan waarmaken. 'We deden het begin 2020 net na het uitkomen van *Twelve Steps* best goed voor een alternatieve band. Over de boekingen hadden we niets te klagen, de recensies waren erg positief en de song *Only your Sins* kwam in de Netflix-serie *Ragnarok* terecht.'

Schot, die in 2012 afstudeerde als basgitarist aan de Fontys Rockacademie, doet nog veel ernaast. 'Ik produceer albums voor andere bands, heb een eigen studio, ben betrokken bij het maken van muziek voor theaterproducties en doe ook

vaak de gehele audioproductie voor podcasts.'

Schot heeft ook nog veel contacten in Rusland, waar hij toerde met zijn voormalige Duits-Nederlandse band *SUIT*, opgericht op de Popakademie in Mannheim waar hij een jaartje studeerde. 'We werden uitgenodigd voor *Ural Music Night* en daar vielen we erg in de smaak. We werden prompt geboekt voor andere festivals. We gingen ons zo een beetje richten op de Russische markt. Al snel ging er een ander balletje rollen, want de organisatie van de *Ural Music Night* wilde meer uitwisselingen stimuleren tussen Russische en Europese muzikanten.' Er is in Rusland geen rockacademie zoals in Nederland of Duitsland. 'Hoewel er veel traditionele muziekopleidingen zijn en vooral ook veel talent, is

er weinig onderwijs beschikbaar voor jonge popmuzikanten. We gaven daarom vaak workshops en hebben i.s.m. met lokale partners het uitwisselingsproject de *Ural Music Camp* opgezet. Dit groeide uit tot een internationale organisatie met de ambitie om een opleiding op te richten in Rusland. Jammer genoeg strandde dit project door Covid en is het daarna door de oorlog definitief gesneuveld. Ik hoop dat de situatie in de toekomst dusdanig verandert dat ik weer naar Rusland kan reizen.'

Wat heb je aan de Ntb/Kunstenbond gehad?

'Ik ben lid geworden vanwege de instrumentenverzekering bij Van der Roest. Ik heb sinds kort een opnamestudio in Utrecht, dus het werd hoog tijd. Eigenlijk is het best vreemd dat ik niet eerder lid ben geworden, ik ben zelf ook vaak betrokken bij projecten waar fair pay een grote uitdaging is. Het is fijn om te weten dat de Kunstenbond zich hier hard voor maakt. Het lijkt me eigenlijk best leuk om me in de toekomst nog eens in te zetten voor de bond.'

Hier is Ivo met Subterranean Street Society te zien:

30 Maart - Paradiso - Amsterdam
05 April - Paard - Den Haag
06 April - Oosterpoort - Groningen
12 April - Willem Twee - Den Bosch
18 April - De Bosuil - Weert

Jeroen Akkermans

foto: Marc Nolte

Tarieven en salarissen

Vanwege de vele vragen die wij van leden krijgen over de gebruikelijke tarieven in de sector doet de Ntb/Kunstenbond ieder jaar onderzoek onder zijn leden naar door hen gehanteerde tarieven. Op basis hiervan publiceert de Ntb/Kunstenbond elk jaar een tarievenlijst. Deze tarieven zijn gemiddelden en vertegenwoordigen dan ook geen voorschrift. Ook zijn zij niet in alle gevallen representatief. Alle tarieven zijn, tenzij anders vermeld, bruto per persoon en exclusief eventuele reis- en verblijfkosten en btw. Voor ieder vermeld bedrag geldt dat er géén afkoop van auteurs- en/of naburige rechten plaatsvindt.

Bepaal je tarief mede op basis van de digipaccttool: www.digipacct.nl/cao-loon-naar-zzp-tarief

Aan zogenoemde Ketentafels zijn instrumenten ontwikkeld om een fair tarief te bepalen. Het gaat om Popmusici, Klassieke musici en Kunstprofessionals in Cultuureducatie & Amateur-kunst. Een rekentool voor Jazz/World/Impro is in de maak. Zie www.fairPACCT.nl.

DIRIGENTEN

A Amateur A Capella koren

B Amateuratorium, -opera, -operette, -musicalverenigingen, afhankelijk van aantal koorleden:

- Tot 50: ad A € 5993 ad B € 8975
- Boven 50: € 7477 € 10473

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

- Toeslag per concert € 885

Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken:

- Tot 50: ad A: € 91 ad B: € 136
- Boven 50: € 110 € 156

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 1109

Kinderkoren

- onafhankelijk van het aantal koorleden: € 2849

- Toeslag per concert: € 501

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 1 uur

- Uurtarief zelfstandige dirigenten: € 87

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 628

– Amateurorkest, -harmonie, -fanfare, -brassband

- onafhankelijk van het aantal orkestleden: € 8975

- Toeslag per concert/concours: € 905

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

- Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken: € 136

- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 1133

REPETITOREN

– Amateur A Capella koren

- Tot 50 koorleden € 141
- Boven 50 leden € 182

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Amateuratorium, -opera, -operette en -musicalverenigingen

- Tot 100 leden € 200
- Boven 100 leden € 277

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Kinderkoren

- Onafhankelijk van aantal leden € 95

SOLISTEN

Solisten bij de BIS-gezelschappen

De solisten bij de BIS-gezelschappen zullen over het algemeen hun agent laten bemiddelen. De tarieven variëren en liggen hoger dan de tarieven voor de kleinere gezelschappen.

– Operasolisten bij kleinere gezelschappen

- Uurtarief € 78
- Repetitie van max. 3 uur € 231
- Voorstelling € 616

– Solisten overig

- Voorstelling € 1080
- (generale) repetities van max. 3 uur € 231

REMPLAÇANTEN

– Remplaçanten orkesten buiten de BIS

- Bereken jouw tarief via de online reken tool 'fair pay voor freelance klassieke musici

Remplaçanten

Voor payrollovereenkomsten geldt dat payrollers dezelfde arbeidsvoorwaarden en rechtspositie dienen te krijgen als werknemers in dienst van de inlener. In de kunst- en cultuursector wordt vaak gebruikgemaakt van payrollers. Daaronder vallen ook de remplaçanten voor alle Nederlandse orkesten en voor het Groot Omroepkoor.

De Kunstenbond, FNV klassieke muziek, de werkgevers van remplaçanten voor orkesten en het GOK hebben afspraken gemaakt over de toepassing van de Wet arbeidsmarkt in balans per 1 april 2020. Vanaf dat moment worden de tarieven voor remplaçanten aangepast en is de cao remplaçanten Nederlandse Orkesten van toepassing.

Wij verwijzen graag naar de cao voor de exacte tarieven; informatie is ook te vinden via www.ntb.nl en www.kunstenbond.nl

Koorzangers DNO

De koorzangers van de Nationale Opera krijgen sinds januari 2021 arbeidscontracten aangeboden, waarbij ze onder de cao-NO&B vallen en gelijk getrokken worden aan de zangers in vaste dienst. Voor deze arbeids-overeenkomsten verwijzen wij naar de van toepassing zijnde cao.

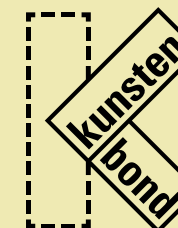
KOORZANGERS

Koorzangers voor kleinere koren en ensembles

- Uurtarief € 58
- Repetitie van max. 3 uur € 174
- Concert € 348

VAKBOND VOOR MUSICI

MUZIEKENSEMBLES

Zie de cao muziekensembles.

STUDENTEN

De tarieven voor studenten sluiten aan op de gangbare tarieven in de sector. Waarbij opgemerkt wordt dat een student, die professioneel ingezet wordt in bv. een koor of orkest, hetzelfde verdient als zijn afgestudeerde collega's.

OPERETTE, OPERA, MUSICAL/MUZEKTHEATER (niet gesubsidieerde gezelschappen)

Musical/Muziektheater Orkestmuziek

- Voorstelling € 361
- Repetitie van max. 3 uur € 180

WEEK-ENGAGEMENTEN OP CRUISESCHEPEN E.D.

- Vijf dagen € 1308
- Zes dagen € 1484

Dit is exclusief kost en inwoning!

DAGOPTREDENS MUSICI KAMERMUZIEK

- Concert € 526
- (Een dagoptreden omvat een optreden van maximaal 2 x 60 minuten.)

DAGOPTREDENS JAZZMUSICI

- Dagoptreden € 320

(overeenkomstig de door Sena Performers gehanteerde minimum-gages. Een dagoptreden omvat een optreden van maximaal 2 x 60 minuten.)

DAGOPTREDENS MUSICI WERELDMUZIEK, POP, ENTERTAINMENT

- Dagoptreden € 320

(overeenkomstig de door Sena Performers gehanteerde minimum-gages. Een dagoptreden omvat een optreden van maximaal 2 x 60 minuten.)

TARIEVEN STUDIO sessie-musici

- per dagdeel, 4 uur incl. pauze € 320

Geen afkoop van auteurs/naburige rechten.

COMPONISTEN

Informatie over componistentarieven is op aanvraag te verkrijgen bij het Kunstenbond/Ntb-secretariaat of te downloaden via www.ntb.nl. Ntb en VCTN onderschrijven de Honorariumtabel van Nieuw GeNeCo (<http://nieuwgeneco.nl/honorariumtabel-compositieopdracht/>)

PRIVÉDOCENTEN

- Minimumtarief per uur: € 60

MUZEKEDUCATIEPROJECTEN

- per uur met een minimum van 3 uur: € 66

bouwman veldhuijzen

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:

- belastingaangiften
- jaarrekeningen
- fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

Belastingsspecial

De eerste editie van *Muziekwereld* bestaat – zoals gebruikelijk – voor een groot deel uit informatie over de verschillende belastingregelingen waarmee musici en artiesten te maken (kunnen) krijgen.

Je vindt hierin informatie over o.a. de artiestenregeling, de aangifte inkomstenbelasting 2023, de vergoeding van beroepskosten in dienstbetrekking, de werkkostenregeling, de verschillende btw-regelingen en het bijhouden van uren voor o.a. de zelfstandigenaftrek (vanwege het urencriterium).

Voor artiesten die als ondernemer werken en zelf winstaangifte doen, hebben wij als extra service een uitgebreide handleiding aangifte inkomstenbelasting 2023 waarin de belangrijkste vragen m.b.t. de winstaangifte worden behandeld. Ntb-leden kunnen deze handleiding via www.ntb.nl/ledenservice downloaden of opvragen bij het secretariaat.

Alle artikelen zijn geschreven op basis van de wetgeving en rechtspraak, zoals deze op dit moment van toepassing zijn. Beide zijn aan veranderingen onderhevig. Afhankelijk van wanneer je de artikelen leest, is het daarom mogelijk dat bepaalde onderdelen inmiddels al weer verouderd zijn. De belastingregels en de toepassing ervan blijven altijd onderhevig aan de grillen van politici, beleidsmakers en inspecteurs.

Om alles zo toegankelijk mogelijk te maken hebben wij voorrang gegeven aan de leesbaarheid boven de vaktechnisch correcte formulering van een aantal termen.

De verschillende artikelen zijn door de auteurs met zorg opgesteld en door de redactie nauwkeurig gecontroleerd. Mochten er desondanks fouten in de teksten voorkomen, dan kunnen auteurs en uitgevers niet aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van de verstrekte informatie.

De artiestenregeling

In dit artikel hebben wij het over de fiscale gevolgen voor binnenlandse musici en artiesten die niet in vaste dienstbetrekking zijn. Deze uitleg heeft betrekking op de loonbelasting en werknemersverzekeringen en is alleen van belang voor musici en artiesten die per optreden verlood (moeten of willen) worden.

De artiestenregeling (loonbelasting)

Hierbij is de hoofdregel, dat vergoedingen (met een aantal uitzonderingen daargelaten) die een artiest voor een optreden ontvangt altijd verlood dienen te worden. Onder ‘verlonen’ verstaan we dat er loonheffing op deze vergoeding ingehouden moet gaan worden en dat er premies werknemersverzekeringen over afgedragen dienen te gaan worden.

Het maakt hierbij niet uit wat voor soort opdrachtgever de vergoedingen uitbetaalt: een café, een theater, een buurthuis, een instelling, een bedrijf, enz. Ook maakt het hierbij niet wat de hoogte van het bedrag van die vergoeding is.

Het lastige van de artiestenregeling is verder dat onder vergoedingen in principe ook kostenvergoedingen worden begrepen (*zie echter ook later in dit artikel*).

Er zijn een aantal uitzonderingen op de hoofdregel. Optredens in de privéfeer kunnen volledig buiten de inhoudingen blijven. Verder kan de artiestenregeling door zelfstandige artiesten opzij worden gezet door een schriftelijke overeenkomst waaruit blijkt dat de artiest dit wil (*opting-out*). Wanneer artiesten worden ingehuurd via een tussenpersoon die in het bezit is van

een *inhoudingsplichtigenverklaring*, dan wordt de inhoudingsplicht verschoven van de opdrachtgever naar deze tussenpersoon.

De hoofdregel wordt ook aangetaast als de artiest een *kostenvergoedingsbeschikking* heeft of gebruik wordt gemaakt van één van de volgende regelingen: de *kleinevergoedingsregeling (KVR)*, de *artiestenvrijwilligersregeling* of de *reis- en verblijfkostenregeling*.

We gaan deze uitzonderingen eens nader bekijken. Voor de regels voor zelfstandigen verwijzen we naar het kopje ‘Zelfstandige artiesten’ later in dit artikel.

De inhoudingsplichtigenverklaring

Met deze verklaring wordt de opdrachtgever ontheven van de plicht om loonheffing en premies werknemersverzekeringen in te houden. De inhoudingsplichtige factureert (meestal met btw) de uitkoopsom aan de opdrachtgever en zorgt voor verloning van de ingehuurde artiesten. De meeste boekingsbureaus en alle (gangbare) verloningsbureaus bijvoorbeeld hebben een inhoudingsplichtigenverklaring. Wanneer je hieraan twijfelt; vraag het dan altijd even na!

De kostenvergoedingsbeschikking

Met een kostenvergoedingsbeschikking kan bij de berekening van wat er ingehouden dient te worden, rekening gehouden worden met een bepaald bedrag aan kosten die de artiest voor een optreden maakt. Voorwaarde voor toekenning is, dat de kosten per optreden tenminste € 163 zullen bedragen.

Zo’n kostenvergoedingsbeschikking dient de artiest of de leider van een band/ensemble aan te vragen voordat één of een reeks van optredens zal gaan plaatsvinden. In de praktijk zal het erop neerkomen dat vooral artiesten die regelmatig optreden, vóór het begin van een nieuw kalenderjaar een beschikking aanvragen voor het gehele jaar. Bij deze aanvraag moet duidelijk gemaakt worden hoeveel kosten de artiest normaal gesproken heeft en zal dit bedrag verdeeld moeten worden over het aantal geschatte optredens in dit jaar. In de kostenvergoedingsbeschikking zal de inspecteur het toegestane bedrag aan algemene onkosten per optreden vermelden. Een kopie van deze beschikking moet dan bij de gageverklaring (zie verderop in dit artikel) toegevoegd worden, zodat de opdrachtgever of de verloner weet dat met dit bedrag aan algemene onkosten rekening gehouden moet gaan worden. Voor de goede orde: zonder kosten-

vergoedingsbeschikking (of kleinevergoedingsregeling) mag op de gageverklaring geen bedrag aan algemene onkosten opgevoerd worden!

Ook de inhoudingsplichtige/opdrachtgever kan een kostenvergoedingsbeschikking aanvragen. Vanzelfsprekend moet dit in overleg met de artiest of de leider van het gezelschap gebeuren en kan dit alleen voor optredens die zijn overeengekomen met de inhoudingsplichtige. Deze aanvraag moet binnen een maand na het optreden zijn ingediend.

Het formulier voor het aanvragen van een kostenvergoedingsbeschikking is te downloaden via de site van de belastingdienst.

De kleinevergoedingsregeling (KVR)

Iedere artiest mag hierbij per optreden een bedrag van maximaal € 163 laten uitbetalen zonder dat hier premies of loonbelasting op ingehouden worden. Dit geldt ongeacht de hoogte van de werkelijke kosten. De artiest dient hiervoor een gageverklaring in te vullen waarop hij aangeeft dat hij van deze regeling gebruik wil gaan maken en dient dit samen met een kopie van zijn legitimatiebewijs voor het optreden in te leveren bij de opdrachtgever. Wanneer de afgesproken gage meer dan deze € 163 betreft, dan dient de rest van dit bedrag verlood te gaan worden.

Wanneer je gebruik maakt van deze KVR betekent dit overigens niet dat de artiest in zijn aangifte inkomstenbelasting per optreden een vast bedrag van € 163 als kosten zou mogen aftrekken. De ontvangen kostenvergoedingen moeten namelijk wel als inkomsten worden aangegeven, waarna de werkelijk gemaakte kosten mogen

worden afgetrokken. Wanneer de werkelijke kosten lager zouden zijn dan de onbelast ontvangen vergoedingen op grond van de kleinevergoedingsregeling, betaalt de artiest alsnog inkomstenbelasting over dit verschil.

NB: De opdrachtgever/inhoudingsplichtige mag de kleinevergoedingsregeling niet op eigen initiatief toepassen, maar altijd in overleg.

De kleinevergoedingsregeling en een kostenvergoedingsbeschikking mogen niet tegelijk gebruikt worden.

De artiestenvrijwilligersregeling

De strekking van deze regeling is dat een (amateur)gezelschap met een inhoudingsplichtigenverklaring ervoor kan zorgen dat de opdrachtgever wordt ontheven van de inhoudingsplicht, waarna aan de leden van het gezelschap kleine bedragen onbelast uitbetaald mogen worden. Een kostenvergoedingsbeschikking is hierbij dan niet nodig. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- De leden van het gezelschap kunnen worden beschouwd als vrijwilligers; dit zal volgens de staatssecretaris ‘naar de aard van hun werkzaamheden’ moeten worden beoordeeld. Een belangrijk kenmerk van vrijwilligerswerk is immers, wederom volgens de staatssecretaris, dat de eventueel ontvangen vergoeding niet in verhouding staat tot de omvang en het tijdsbeslag van de verrichte werkzaamheden en het karakter heeft van een kostenvergoeding;
- De individuele leden (van 21 jaar of ouder), van het gezelschap waarin wordt opgetreden, gerepeteerd of overige werkzaamheden worden

verricht, ontvangen een vergoeding (*gage plus kostenvergoedingen*) die in 2023 niet meer bedraagt dan € 5 per uur (€ 5,50 in 2024), tot een maximum van € 190 (€ 210 in 2024) per maand en met een maximum van € 1.900 (€ 2.100 in 2024) per jaar.

Let op! Zowel per maand als per jaar moet deze vergoeding beneden deze bedragen blijven. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld 7 maanden lang € 200 per maand te ontvangen.

De reis- en verblijfkostenregeling

Vergoedingen (of verstrekkingen) wanneer de opdrachtgever deze kosten rechtstreeks betaalt van reis- en verblijfkosten blijven op verzoek van de artiest onbelast. Een uitzondering hierop is de vergoeding van de kosten van eigen vervoer, zoals de kosten van het reizen met de eigen auto (deze vergoeding is in beginsel dus wel belast). Hiervoor kan wel een kostenvergoedingsbeschikking worden aangevraagd. Deze onbelaste vergoedingen of verstrekkingen hoeven dan niet op de gageverklaring te worden vermeld. Vergoedingen in natura (bijvoorbeeld consumpties of hotelovernachtingen) zullen bij artiesten door deze regeling niet snel meer belast zijn.

Nog wat andere belangrijke zaken

De gageverklaring

De gageverklaring is een formulier dat via de belastingdienst verkrijgbaar is (te downloaden) en dient ingevuld te worden door de artiest(en) die gaan optreden. Het is ook toegestaan om een eigen (gage)formulier te gebruiken, mits daarop alle gegevens worden

Zelfstandige artiesten

Wij hebben in *Muziekwereld* regelmatig artikelen gepubliceerd over de regels die vanaf 1 mei 2016 van toepassing zijn (of juist niet zijn). Het zou te ver voeren om die hier integraal te herhalen; daarom een korte samenvatting:

- De VAR is per 1 mei 2016 afgeschaft, daarvoor is de Wet DBA in de plaats gekomen;
- De werking van deze Wet DBA is vervolgens steeds weer opgeschort;
- Er is een webmodule ontwikkeld waar opdrachtgevers vragen moeten beantwoorden en een 'opdrachtgeversverklaring' kunnen verkrijgen als daaruit blijkt dat er geen sprake is van een dienstbe-

trekking. Inmiddels is een 'pilot' gestart zodat opdrachtgevers (en de belastingdienst) ervaring met de webmodule kunnen opdoen: <https://ondernemersplein.kvk.nl/webmodule-beoordeling-arbeidsrelatie/>

- Zelfstandige artiesten kunnen nog steeds een factuur sturen;
- Om aan verloning op grond van de artiestenregeling te ontkomen, is het wel van belang dat je als zelfstandige artiest aan je opdrachtgever expliciet kenbaar maakt dat je niet wilt dat de artiestenregeling wordt toegepast. Dat kan in een contract, in een mail of in andere correspondentie, maar in ieder geval voordat de uitbetaling zal plaatsvinden.

vermeld die op het model van de belastingdienst worden gevraagd.

Een soloartiest hoeft alleen blad 1 van het formulier in te vullen.

Als een groep artiesten optreedt, moeten op blad 2 de gegevens van iedere artiest ingevuld worden: naam, adres, woonplaats, geboortedatum en BSN (burgerservicenummer). Bovendien dient iedere individuele artiest ook zijn handtekening te plaatsen. De tweede bladzijde van het formulier kan ook gebruikt worden om een andere dan gelijke verdeling van de totale gage over de leden van het gezelschap kenbaar te maken.

Indien gebruik wordt gemaakt van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling, moet op de gageverklaring het bedrag aan onbelaste kostenvergoeding vermeld worden.

De gageverklaring moet ingevuld en ondertekend in het bezit zijn van de opdrachtgever voordat de gage wordt uitbetaald. Tevens dient de opdrachtgever de kopieën van een geldig identiteitsbewijs van iedere artiest in de administratie te bewaren.

Opting-in

Artiesten hebben de mogelijkheid om – als ze in beginsel onder de artiestenregeling vallen – ervoor te kiezen (samen met de inhoudingsplichtige)

om toch als 'gewone' werknemer aangemerkt te worden. Indien men dit doet, betekent dat onder andere het volgende:

- De inhoudingen vinden plaats volgens de regels voor gewone werknemers, zodat de witte tabel toegepast wordt en er rekening gehouden kan worden met de heffingskorting;
- Over het loon worden premies ZVW afgedragen;
- Binnen de regels die daarvoor gelden, mogen onbelaste kostenvergoedingen betaald worden;
- De artiest kan opgenomen worden in een pensioenregeling.

Onder omstandigheden kan dit voor bepaalde artiesten aantrekkelijk zijn. Men dient zich echter wel goed te realiseren dat er zowel voor artiest als de opdrachtgever ook andere consequenties aan verbonden zijn:

- De artiest wordt voor de inkomstenbelasting als werknemer beschouwd, geniet hierdoor dus inkomsten uit dienstbetrekking en kan daardoor zijn beroepskosten niet aftrekken (als er daarnaast ook inkomsten genoten zijn die onder de artiestenregeling vallen, kan eventueel een gedeelte van de beroepskosten afgetrokken worden);
- Al is het maar voor 1 optreden, er moet wel een *Model opgaaf ge-*

vens voor de loonheffingen ingevuld worden;

- Indien de betalingen per optreden plaatsvinden, moet de inhoudingsplichtige de zogenaamde dagtabel toepassen. Dit heeft gevolgen voor de verhouding netto – bruto – werkgeverslasten. € 300 netto op basis van de artiestenregeling kost een opdrachtgever € 21. Als de dagtabel toegepast moet worden stijgen de werkgeverslasten naar € 588. Als bijvoorbeeld € 300 bruto wordt afgesproken, houdt de artiest daar onder de artiestenregeling € 189 aan over; bij toepassing van de dagtabel is dat € 185 (dat is dus maar een gering verschil). NB: er is hierbij geen rekening gehouden met de loonheffingskorting.

Indien de betalingen per maand plaatsvinden, kan gewoon de 'normale' maandtabel toegepast worden.

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de genoemde artikelen die ook op de website van de Ntb/Kunstenbond na te lezen zijn.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 15 februari 2024 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden

Aangifte inkomstenbelasting 2023

Vóór 1 mei 2024 moeten de meeste aangiften voor de inkomstenbelasting 2023 worden ingeleverd. Het indienen van de aangifte kan vanaf 1 maart 2024. Wij geven hiermee een overzicht van de mogelijke fiscale aftrekposten voor musici en artiesten.

Musici en artiesten die in vaste dienstbetrekking werken kunnen geen beroepskosten aftrekken (afgezien van de reisaf trek openbaar vervoer).

De volgende categorieën musici en artiesten kunnen hun beroepskosten over 2023 aftrekken:

- Degenen die in 2023 voor de loonbelasting onder de artiestenregeling vielen, met andere woorden: musici en artiesten van wie de losse optredens volgens de artiestentabel zijn verloond en/of die gebruik hebben gemaakt van de kleinevergoedingsregeling of een kostenvergoedingsbeschikking;
- Degenen die bruto-inkomsten hebben genoten, bijvoorbeeld uit lesgeven, royalty's of auteursrechten, of uit optredens die niet verloond hoeven te worden, zoals bij bruiloften het geval is;
- Musici en artiesten die op factuurbasis hebben gewerkt.

De 'freelancer' (officieel: degene die 'resultaat uit overige werkzaamheden' geniet) heeft in tegenstelling tot de artiest die 'winst uit onderneming' geniet, geen wettelijke verplichting om een administratie bij te houden. Hij/zij moet wel aan de hand van zijn/haar kwitanties en bonnen kunnen aantonen welke inkomsten en aftrekposten er geweest zijn en deze moeten wel bewaard worden, net zoals de bankmutaties! Bij de aangifte zal namelijk ook een gedegen berekening van de inkomsten en uitgaven herleidbaar moeten zijn. Met andere woorden: je kunt dan toch beter

een goede administratie bijhouden.

De beroepskosten die je in de aangifte kunt opgeven, zijn de uitgaven die je hebt gedaan om de inkomsten uit arbeid ('resultaat uit overige werkzaamheden') of 'winst uit onderneming' te kunnen verwerven.

Wanneer er sprake is van 'resultaat uit overige werkzaamheden', dien je de opbrengsten en de aftrekbare kosten afzonderlijk aan te geven in je aangifte. Wanneer er sprake is van 'winst uit onderneming', dan dien je tevens een kapitaalsvergelijking aan te geven (via de balans van het voorgaande jaar en huidig jaar) en vervolgens alle gegevens van de fiscale winstberekening (dit is de bedrijfseconomische winstberekening gecorrigeerd met fiscale vermeerderingen en verminderingen). Uiteindelijk resulteert dit in de 'belastbare winst uit onderneming' waarover de belasting wordt berekend.

De criteria op grond waarvan een artiest of musicus 'resultaat uit overige werkzaamheden' dan wel 'winst uit onderneming' geniet, vallen in een paar zinnen niet uiteen te zetten. Dit is namelijk van verschillende omstandigheden afhankelijk. Laat je eigen situatie, zo nodig, deskundig beoordelen, het onderscheid kan fiscaal voordeel opleveren!

De aftrekposten

Werkkleding

Alle kosten van werkkleding, zoals smoking, rok, japon, smoking- en rokhemden, zwarte en witte strikjes,

cumberband, zijn voor artiesten (en presentatoren) volledig aftrekbaar.

Ook alle kosten voor reparatie, wassen en stomen zijn aftrekbaar. In tegenstelling tot andere zelfstandigen zijn voor artiesten (en presentatoren) kosten van 'gewone' kleding ook aftrekbaar, mits deze zakelijk wordt gebruikt (en ook alleen voor dat deel). Je moet dit wel op een of andere manier bijhouden en duidelijk kunnen aantonen.

Inspecties kunnen hier verschillend mee omgaan: het moet wellicht naar hun mening alleen kleding zijn die juist niet privé gedragen *kan* en *zal* worden. In een uitspraak (over een artiest/danser) heeft de Rechtbank Noord-Holland dat standpunt namelijk impliciet bevestigd.

Instrumenten

- Reparatie en onderhoud

Allereerst zijn de gebruikelijke onderhoudskosten van het instrument, zoals kleine en grote revisies aftrekbaar. Daarnaast de kosten van snaren, rieten en dergelijke. Vergeet hierbij ook niet alle bijkomende kosten, zoals stokbeharingen, pianostemmer.

- Toebehoren

De kosten van hoezen, flightcases en foedralen kunnen worden afgetrokken. Net als bij het instrument geldt dat bijvoorbeeld dure flightcases voor instrumenten of apparatuur (meer dan € 450) over een aantal jaren (minimaal vijf) moeten worden afgeschreven.

- Verzekeringspremie

De verzekeringspremie van de instrumenten is aftrekbaar.

Belastingen

- Afschrijving

Afschrijven wordt gedaan op instrumenten/apparatuur met een aanschafwaarde boven de € 450 exclusief btw. Als je vrijgesteld bent van btw (bijvoorbeeld op grond van de kleineondernemersregeling) moet je uitgaan van € 450 inclusief btw; je kunt de btw dan immers niet verrekenen.

Met afschrijven wordt bedoeld de jaarlijkse waardedaling van het instrument/apparaat. De jaarlijkse afschrijving wordt ten laste van het resultaat gebracht.

Algemene afschrijvingstermijnen zijn niet te geven. Allereerst moet bepaald worden of een instrument in waarde daalt. Bij geen waardedaling, is er geen afschrijving. Stel een vleugel is gekocht voor € 20.000. Bij een gelijkblijvende waarde mag hier niet op afgeschreven worden. Als uit een taxatie of een verzekeringsrapport blijkt dat de waarde na 10 jaar bijvoorbeeld € 15.000 zal bedragen, dan mag gedurende 10 jaar

(€ 20.000 minus € 15.000 = € 5.000 gedeeld door 10 jaar) € 500 per jaar aan afschrijving opgevoerd worden. In basis mag fiscaal maximaal 20% per jaar worden afgeschreven.

Let op: In 2023 is een eenmalige nieuwe regeling willekeurige afschrijving van toepassing. Deze regeling geldt voor bepaalde nieuwe bedrijfsmiddelen. Deze bedrijfsmiddelen kun je voor maximaal 50% willekeurig afschrijven als je ze hebt gekocht in 2023. Op het restant pas je de gewone afschrijvingsregels toe.

Dit betekent dat wanneer je een instrument/apparatuur hebt aangeschaft in 2023 je de helft van de aanschafwaarde minus de restwaarde als afschrijving kunt aangeven in 2023.

Ondernemers die recht hebben op startersaftrek mogen ook willekeurig afschrijven. Dit betekent dat ze mogen kiezen of ze het normale afschrijvingsregime aanhouden of een afwijkend

percentage tussen 0 en 100 hanteren van de waarde minus de restwaarde.

Beeld- en geluidsapparatuur

(Afschrijving van) beeld- en geluidsapparatuur, mits noodzakelijk voor de beroepsuitoefening, is aftrekbaar.

Huur apparatuur

De huur van bijvoorbeeld geluidsapparatuur is een aftrekbare kostenpost.

Computers

Zakelijke computerapparatuur mag worden afgeschreven. Je bent echter gebonden aan de hiervoor genoemde afschrijving van maximaal 20% per jaar bij een aanschafwaarde hoger dan € 450. (Of je hanteert in 2023 de eenmalige nieuwe regeling willekeurige afschrijving van 50%)

Cd's en video's

Kosten voor cd's, vinyl en andere geluid- en beeld dragers zijn aftrekbaar mits de uitgaven zakelijk zijn.

Belastingen

Muziekdiensten

Het is verdedigbaar dat voor een musicus kosten van bijvoorbeeld Spotify, Deezer, SoundCloud en andere streaming-muziekdiensten aftrekbaar zijn. In de ogen van de belastingdienst zullen deze kosten echter als 'gemengde kosten' worden aangemerkt, omdat daar ook een privé-element in zit of in kan zitten. Als je daarmee rekening houdt, zal slechts een deel van de abonnementskosten aftrekbaar zijn.

Vakliteratuur

Alle kosten van aanschaf en abonnementen op vakbladen zijn aftrekbaar. Bij losse verkoop moet je deugdelijke bonnen vragen.

Concertbezoek

Kosten van bezoek aan concerten, opera- en balletvoorstellingen en dergelijke zijn, mits zakelijk, aftrekbaar. Hier kunnen natuurlijk ook kosten onder vallen voor het online bijwonen van een concert of andere voorstelling.

Het moet hierbij officieel wel gaan om kosten die je als artiest méér maakt dan 'gewone' concertbezoekers, omdat dat nu eenmaal bij je werk hoort.

Contributie vakbond

Deze is volledig aftrekbaar.

Studiekosten

Het gaat hier om kosten die je maakt voor lessen om je kennis op peil te houden.

Dat geldt ook voor deelname aan concoursen en masterclasses.

Wie de kosten van congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d. zou willen aftrekken doet er verstandig aan om eerst een rekensom te maken. Als ondernemer mag je namelijk zelf bepalen hoe je deze kosten aan geeft.

Of je kiest voor de drempel van € 5.100 (€ 5.600 in 2024), pas wanneer je deze drempel passeert, mag je alle kosten gaan aftrekken. Hierbij geldt voor reis- en verblijfskosten wel een

maximaal bedrag van € 1.500. Of je trekt 80 procent van deze kosten af in je aangifte zonder rekening te houden met deze drempel.

Wanneer deze kosten voor je werk noodzakelijk zijn, dan kun je deze kosten wel geheel aftrekken.

Reiskosten

Per zakelijke kilometer (ook woonwerkverkeer en ongeacht wijze van vervoer) mag € 0,21 (€ 0,23 in 2024) als kosten ten laste van de winst worden gebracht. Daarbij mag je dan geen andere kosten zoals parkeergeld opvoeren. Dergelijke kosten worden geacht te zijn inbegrepen in deze € 0,21 (€ 0,23 in 2024). Wanneer je als ondernemer met het openbaar vervoer zou reizen, dan kun je uiteraard ook de werkelijke kosten hiervan opvoeren. Als je de auto 'op de zaak' hebt staan, mag je in beginsel alle autokosten aftrekken, waar dan in de regel een correctie voor privégebruik tegenover komt te staan.

Beroepskosten in dienstbetrekking

Werk je in loondienst, dan is bij je werkgever de zogenaamde werkkostenregeling (Wkr) van toepassing. Binnen deze regeling kan een werkgever onbelast zaken aan je vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen. Over die vergoeding hoef jij dus later geen belasting te betalen. Het maximale bedrag dat de werkgever onbelast mag uitkeren (vrij vertaald: de vrije ruimte die hij heeft) is een percentage van het loon. Er zijn ook onbelaste vergoedingen (zoals reiskostenvergoedingen) die niet ten laste van de vrije ruimte komen. De overheid heeft deze vergoedingen gericht vrijgesteld van belasting: bruto is dus netto.

1. Apparatuur (waaronder computers), gereedschap en instrumenten

Vergoedingen en verstrekkingen voor apparatuur, muziekinstrumenten en gereedschappen zijn gericht vrijgesteld van belastingen, voor zover het zogenaamde noodzakelijkheids criterium van toepassing is. Voor een nadere toelichting op het noodzakelijkheids criterium verwijs ik naar

een ander artikel in deze *Muziekwereld* aangaande de werkkostenregeling. Een smartphone valt ook onder deze categorie.

2. Reiskostenvergoeding

Reiskosten voor woon-werkverkeer zijn ook gericht vrijgesteld. Het kan gaan om de werkelijke kosten van openbaar vervoer of om € 0,21

(€ 0,23 in 2023) per kilometer. Daarbij maakt het niet uit of je deze kilometers met de auto rijdt of bijvoorbeeld fietst, loopt of gratis met iemand anders meerijdt. Ook een vergoeding voor overige zakelijke reiskosten is gericht vrijgesteld. Hierbij kunt je per dag óf de thuiswerkkostenvergoeding óf de reiskostenvergoeding structureel onbelast vergoed krijgen, beide vergoedingen m.b.t. één dag kan echter niet.

3. Contributie vakbond

De vergoeding van de contributie voor een vakbond valt in de zogenaamde vrije ruimte van de werkgever en kan dus in principe onbelast vergoed worden.

4. Cursussen, vakliteratuur en dergelijke

De kosten voor cursussen, vakliteratuur, symposia, studiereizen die volledig zakelijk zijn, zijn gericht vrijgesteld.

5. Internet- en telefoonaansluitingen

Als de kosten worden vergoed door de werkgever, vallen deze in de zogenaamde vrije ruimte. Wanneer echter het zogenaamde noodzakelijkheids criterium van toepassing is, dan is de vergoeding gericht vrijgesteld. Kijk hier dus goed naar samen met je werkgever.

6. Persoonlijke verzorging

Vergoedingen voor kosten van persoonlijke verzorging vallen in de vrije ruimte van de werkgever. In beginsel is het dus wel mogelijk, maar het zal van de situatie van de werkgever afhangen of het ook vergoed zal worden.

7. Representatie en relatiegeschenken

Vergoedingen voor representatiekosten en relatiegeschenken kunnen in het algemeen aangemerkt worden als intermediaire kosten en kunnen dus vergoed worden.

8. VOG (Verklaring omtrent gedrag)

Een vergoeding van je werkgever voor een VOG is gericht vrijgesteld en gaat dus niet ten laste van de vrije ruimte.

9. Thuiswerkvergoeding

Met de in 2022 ingevoerde onbelaste thuiswerkvergoeding wil het kabinet het thuiswerken (verder) blijven stimuleren. In 2023 mag een werkgever aan werknemers die thuiswerken een onbelaste vergoeding uitkeren van € 2,15 (€ 2,35 in 2024) per dag. Hiermee worden kosten gecompenseerd die de werknemer thuis tijdens werktijd maakt, zoals energielasten, koffie en thee en toiletpapier.

Hierbij kun je per dag óf de thuiswerkkostenvergoeding óf de reiskostenvergoeding structureel onbelast vergoed krijgen, beide vergoedingen m.b.t. één dag kan en mag echter

niet. Ook zaken die hierboven niet genoemd worden, kunnen eventueel onbelast vergoed of verstrekt worden. Dit is afhankelijk van of jouw werkgever nog de mogelijkheid heeft om zaken in de zogenaamde vrije ruimte onder te brengen. Je kunt bij je werkgever informeren naar de mogelijkheden. Mocht je werkgever geen gebruik maken van deze mogelijkheden en moet je de kosten zelf betalen, dan kun je deze helaas niet opvoeren als kosten in je aangifte inkomstenbelasting.

Sylvain Bouwman, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 15 februari 2024 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden

Belastingen

Werkruimte in je woning

Meestal zijn de kosten voor de werkruimte in je eigen woning of huurwoning niet aftrekbaar maar er zijn onder bepaalde voorwaarden wel mogelijkheden. Het is ingewikkelde materie met veel haken en ogen, we geven hieronder de hoofdlijnen weer:

Eigen woning

Om te bepalen of je in aanmerking komt voor aftrek van kosten van een werkruimte in de eigen woning, moet je aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De ruimte moet voldoen aan de zogenaamde zelfstandigheidseis. Dat wil zeggen dat de ruimte een eigen ingang en sanitair moet hebben en zo op zichzelf staat dat deze ruimte

aan derden is te verhuren. Een kamer in je woning zal in het algemeen dus niet voldoen aan de eisen voor aftrek.

- Als je werkruimte thuis wel voldoet aan de zelfstandigheidseis en als je bovendien over een soortgelijke werkruimte elders (bijvoorbeeld bij je opdrachtgever) beschikt, dan is aftrek van kosten voor je werkruimte thuis alleen mogelijk als je meer dan 70% van je totale inkomen uit arbeid in je eigen werkruimte thuis verdient. Indien je elders geen soortgelijke werkruimte ter beschikking hebt en je dus bent aangewezen op je werkruimte thuis, dan kun je kosten aftrekken als je meer dan 70% van je inkomen uit arbeid in of vanuit deze werkkamer verdient.

Bovendien moet je dan aan de voorwaarde voldoen dat je 30% van dat inkomen in de werkruimte thuis verdient.

Het lijkt erop dat de fiscus in het laatste geval bij musici accepteert dat 70% van de inkomsten verdiend moet zijn door 30% van de tijd (inkomen) in de werkkamer thuis door te brengen. Dit kan voorbereidingstijd of studietijd thuis zijn.

Bedrag van de aftrek

In het geval van een eigen woning mag een bepaald percentage van de WOZ-waarde van het gedeelte dat als werkruimte wordt gebruikt, worden afgetrokken. Dat percentage is afhankelijk van de hoogte van het vermogen in box 3.

Belastingen

Dit heeft mogelijk wel bijkomende fiscale consequenties; laat je daarover goed voorlichten als dit voor jou van toepassing is. Daarnaast mogen bepaalde andere kosten die betrekking hebben op de werkruimte naar evenredigheid worden afgetrokken.

Huurwoning

Ook hiervoor geldt dat aan de zelfstandigheidseis en de verdieneisen voldaan moet worden (zie hierboven). Verder moet de werkruimte voor minimaal 10% voor de onderneming gebruikt worden.

Als kosten mag je als je aan de voorwaarden voldoet, een evenredig deel van de huur aftrekken en een deel van de huurderslasten (bijvoorbeeld kosten voor energie, binnenschilder-

werk). Je moet daarbij wel rekening houden met eventueel ontvangen huurtoeslag.

Huurrecht zakelijk

Het is in bepaalde gevallen bij een huurwoning ook mogelijk het volledige huurrecht als zakelijk aan te merken en een correctie voor privégebruik in de jaarrekening te verwerken. Vraag je adviseur desgewenst of deze mogelijkheid op jouw situatie van toepassing is en voor jou voordeel kan bieden. Verder staat er op de site van de belastingdienst een rekenhulp, waarmee je kunt bepalen welke aftrekmogelijkheid er voor jouw situatie is.

Telefoon en internet

De zakelijke gesprekskosten van een

telefoon thuis (vaste lijn) kunnen (voor een evenredig deel) worden afgetrokken. Bij een all-in abonnement moet je op de een of andere manier zien te herleiden welk deel daarvan voor de kosten van gesprekken en voor internet zijn. Vervolgens moet je in alle redelijkheid vaststellen welk deel daarvan zakelijk is geweest.

Bij een mobiel telefoonabonnement dien je zelf in alle redelijkheid te bepalen voor welk deel je jouw telefoon zakelijk hebt gebruikt. Over het algemeen kun je de kosten van jouw mobiele telefoon geheel aftrekken wanneer je thuis over een vaste lijn beschikt, dit omdat de mobiele telefoon dan is te beschouwen als een noodzakelijkheid om te opereren als ondernemer/zzp'er.

De werkkostenregeling (Wkr)

Voor wie is de regeling van toepassing?

Iedere werkgever heeft met deze regeling te maken waardoor deze voor jou als werknemer in dienstbetrekking ook gevolgen heeft. De regeling wordt hier alleen globaal besproken omdat de situatie bij elke werkgever anders is, afhankelijk van de keuzes die jouw werkgever heeft gemaakt. Dus als je meer over je specifieke regeling wilt weten, zou je dit moeten vragen aan je werkgever. Het is geen regeling waar je zelf invloed op uit kunt oefenen.

Wat is het doel van de regeling?

De bedoeling van de regeling is het fiscale systeem eenvoudiger te maken. Steeds meer werkgevers maken inmiddels gebruik van de mogelijkheden die de Wkr biedt, maar velen zijn nog onbekend met de mogelijkheden. Werkgevers mogen tot op zekere hoogte zelf bepalen wat ze binnen de zogenaamde 'vrije ruimte' aan onbelaste vergoedingen willen besteden. Er wordt wel getoetst of de vergoeding gebruikelijk

is. Bij vergoedingen en verstrekkingen tot € 2.400 per werknemer per jaar gaat de fiscus er vanuit dat het gebruikelijk is.

Per uit te betalen vergoeding bepaalt de werkgever of hij de werknemer ervoor belast of kiest voor opname in de 'vrije ruimte' van de Wkr. Wanneer de werkgever het forfait van de regeling overschrijdt, is de werkgever een eindheffing van 80% verschuldigd en moet hij zelf deze belasting over het meerdere gaan afdragen.

De vrije ruimte

De werkgever mag je onbelast verschillende vergoedingen geven. Het totale bedrag dat jouw werkgever dan onbelast aan je zou kunnen uitkeren moet wel onder de 'vrije ruimte' blijven. Deze vrije ruimte wordt berekend via de loonsom in totaal die de werkgever betaalt aan alle medewerkers die samen in dienst zijn en wordt voor elk jaar opnieuw vastgesteld.

Per 2023 is deze vrije ruimte over het totale fiscale loon aan alle medewerkers in dienst bij jouw werkgever tot en met € 400.000 vastgesteld op

1,7%. De vrije ruimte bedraagt daarom in 2023 het totaalbedrag van maximaal € 6.800 voor de werkgever. Per 2024 is deze vrije ruimte verruimd naar 1,92% van de loonsom van € 400.000. De vrije ruimte bedraagt daarom in 2024 maximaal € 7.680.

Gerichte vrijstellingen

Niet alle vergoedingen worden meegeteld in de vrije ruimte. Bepaalde vergoedingen zijn gericht vrijgesteld en komen niet ten laste van de vrije ruimte. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om reizen verblijfkosten, zakelijke maaltijden, kosten voor vakliteratuur, het aanvragen van een verklaring omtrent gedrag (er is geen limitatieve opsomming).

Scholingskosten voor ex-werknemers

De regering wil werknemers die hun baan kwijtraken meer mogelijkheden geven voor omscholing. De gerichte vrijstelling voor scholing geldt vanaf 2021 daarom ook voor vergoedingen en verstrekkingen ten behoeve van scholing van ex-werknemers. Deze verruiming geldt voor vergoedingen en verstrekkingen voor het volgen van een opleiding of studie met het oog op het genereren van inkomen.

De belastingdienst toetst of de werknemer de scholing volgt om de arbeidsmarktpositie te verbeteren met als doel om een inkomen te verdienen. De werkgever geeft de scholingskosten op als eindheffing bij contractbeëindiging in de werkkostenregeling. De belastingdienst berekent hier dan geen loonheffing over.

Gericht vrijgestelde thuiswerkvergoeding

Met de in 2022 ingevoerde onbelaste thuiswerkvergoeding wil het kabinet het thuiswerken (verder) blijven stimuleren. In 2023 mag een werkgever aan werknemers die thuiswerken een onbelaste vergoeding uitkeren van € 2,15 (€ 2,35 in 2024) per dag. Hiermee worden kosten gecompenseerd die de werknemer thuis tijdens werktijd maakt, zoals energielasten, koffie en thee en toiletpapier.

Nihil waarderingen

Daarnaast zijn er nog vergoedingen die wel in de vrije ruimte vallen, maar die op nihil gewaardeerd mogen worden. Hierbij moet je denken aan het ter beschikking stellen van werkkleding, koffie en thee op de werkplek en maaltijden (niet de vaste lunch!) op de werkplek. In de praktijk komt het er op neer dat deze vergoedingen en verstrekkin-

gen onbelast mogen worden gegeven. Er zijn aan sommige vergoedingen nog nadere voorwaarden verbonden, maar in het kader van dit artikel voert het te ver om die allemaal te vermelden.

Intermediaire kosten

Dit zijn kosten die een werknemer maakt in opdracht en voor rekening van zijn werkgever. Een voorbeeld hiervan is dat een werknemer kosten maakt voor representatie of een relatiegeschenk, deze kosten declareert en vervolgens terugbetaald krijgt door de werkgever. Dit soort kosten valt niet in de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Alle vergoedingen en verstrekkingen die hierboven niet zijn uitgezonderd vallen binnen de nieuwe werkkostenregeling. Laat je voorlichten door uw werkgever over de keuzes die deze heeft gemaakt.

Noodzakelijkheids criterium voor gereedschappen, computers en mobiele communicatiemiddelen

Wanneer medewerkers voor het uitoefenen van hun functie gereedschappen, computers of mobiele communicatiemiddelen nodig hebben,

mogen deze verstrekt worden zonder dat ze ten laste van de vrije ruimte komen. In eerste instantie bepaalt de werkgever of iets noodzakelijk is. Uiteraard kan de belastingdienst een andere mening hierover hebben.

Belaste vergoedingen die buiten de werkkostenregeling vallen

Een aantal vergoedingen mag niet onbelast gegeven worden, maar valt buiten de werkkostenregeling omdat ze direct belast moeten worden bij de ontvangende werknemer. Het gaat om de bijtelling voor privégebruik van een auto van de zaak, de huurwaarde van een bedrijfswoning, de waarde van huisvesting buiten de woonplaats, rentevoordeel van een personeelslening, vergoeding van geldboetes en dergelijke.

Sylvain Bouwman, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 16-02-2024 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Kantoorartikelen

De kosten die je beroepshalve maakt voor de aanschaf van kantoorartikelen, ook wel schrijfbenodigdheden genoemd, zoals agenda, papier, porti, hangmappen en dergelijke, zijn volledig aftrekbaar.

Verhuis- en inrichtingskosten

Als het voor je werkzaamheden noodzakelijk was om te verhuizen dan kun je de verhuiskosten aftrekken (bij artiesten met veel verschillende opdrachtgevers zal daarvan niet zo snel sprake zijn). Hierbij zijn de kosten van het overbrengen van de inboedel volledig aftrekbaar. Wat betreft de overige verhuiskosten mag je, ongeacht de werkelijke uitgaven, € 7.750 aftrekken.

Advieskosten

De kosten van een belastingadviseur zijn slechts aftrekbaar voor zover ze zijn gemaakt vanwege de werkzaamheden met betrekking tot jouw onderneming. De kosten van een aangifte inkomstenbelasting zijn echter niet aftrekbaar. Ook voor juridische kosten geldt dat alleen sprake is van aftrekbare kosten wanneer deze zijn gemaakt in verband met de onderneming.

Persoonlijke verzorging

De kosten van persoonlijke verzorging zijn voor musici en artiesten in beginsel aftrekbaar. Uiteraard dien je steeds eventuele privébesparingen in mindering te brengen. Voorbeeld: als je voor ieder optreden naar de kapper zou moeten gaan, dan dien je hierop 9 kappersbehandelingen in mindering te brengen. Deze 9 kappersbeurten (eens in de 6 weken) zouden namelijk door de belastingdienst als gebruikelijk kunnen worden beschouwd. Wat er behalve de kapper onder persoonlijke verzorging valt, is geheel afhankelijk

van de aard van jouw werkzaamheden. Je moet daar in ieder geval altijd het zakelijke karakter van kunnen aantonen.

Eten en drinken in verband met het werk

De kosten van lunches, diners en consumpties zijn in principe aftrekbaar indien deze horeca-uitgaven een aanwijsbaar zakelijk karakter hebben.

Wanneer dit het geval is, kun je hierbij ook kiezen om de drempel toe te gaan passen (net zoals de drempel die kunt toepassen bij de kosten van congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d.). Deze drempel is eveneens het bedrag van € 5.100 (in 2024 € 5.600), pas wanneer je deze drempel passeert, mag je alle kosten aftrekken. Of je trekt 80% van de kosten af zonder dat je rekening hoeft te houden met deze drempel.

Promotiekosten

Alle kosten die je maakt om optredens te verkrijgen, zoals advertentiekosten, kosten voor opmaak en onderhoud van een website en kosten van drukwerk of van promotiemateriaal, zijn volledig aftrekbaar. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de kosten van demo's en promotie-cd's.

Sollicitatiekosten

De kosten van 'sollicitaties', proefspelen, voorzingen, audits en dergelijke zijn aftrekbaar. De aftrekmogelijkheid geldt ook als deze niet succesvol zijn geweest. Denk hierbij vooral aan de reiskosten.

Rente

Betaalde rente heeft alleen betrekking op de beroepskosten, indien het een lening betreft voor de aanschaf van bijvoorbeeld een zakelijk instrument of indien je rente hebt moeten betalen op je zakelijke bankrekening.

Ontvangen vergoedingen

Denk er aan om ontvangen kostenvergoedingen (op grond van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling) in mindering te brengen op je aftrekbare kosten!

Overigens zouden deze vergoedingen, als het goed is, al verwerkt moeten zijn in de jaaropgave. De vergoedingen horen als brutoloon opgenomen te zijn. Controleer dit eventueel bij de opdrachtgevers om te voorkomen dat je de vergoedingen dubbel aangeeft.

Ingehouden loonheffing

De loonheffing die op inkomsten uit losse verlonde optredens in 2023 is ingehouden, kun je vermelden onder het kopje 'loonheffing artiest' in het onderdeel waar ook de omzet en de kosten uit 'overige werkzaamheden' staan vermeld. In de winstaangifte vind je een aparte regel voor het aangeven van de 'in de winst begrepen loonheffing'.

Ondernemersfaciliteiten

De artiest die als ondernemer 'winst uit onderneming' geniet (dus niet 'resultaat uit overige werkzaamheden') en aan de daarvoor geldende criteria voldoet, kan naast de aftrek van beroepskosten ook gebruik maken van de zogenaamde ondernemersaftrek en andere ondernemersfaciliteiten.

Een belangrijk onderdeel van de ondernemersaftrek is de zelfstandigenaftrek, wanneer je aan het urencriterium voldoet (o.a. minimaal 1.225 uur per jaar en meer dan 50% van je werktijd aan je onderneming besteedt) bedraagt deze aftrek in 2023 het bedrag van € 5.030, plus eventueel een startersaftrek van € 2.123 voor startende ondernemers (eerste 3 jaar na je start). De zelfstandigenaftrek bedraagt niet meer dan het bedrag van de winst voor ondernemersaftrek. Voor

starters geldt deze beperking niet.

Zie ook het artikel 'Hoe houd ik mijn uren bij?' in deze *Muziekwereld*.

Het kabinet heeft de afbouw van de zelfstandigenaftrek willen versnellen. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de zelfstandigenaftrek stapsgewijs wordt teruggebracht naar € 900 in het jaar 2027. In 2024 zal de zelfstandigenaftrek nog maar € 3.750 bedragen. Bovendien wordt het maximale percentage (het maximale belastingtarief) waartegen de zelfstandigenaftrek wordt afgetrokken steeds lager. In 2023 bedraagt dat percentage 36,93% (in 2024 is dit 36,97%).

Bij de ondernemersfaciliteiten kennen we in 2023 verder ook nog de investeringsaftrek, de meewerkaftrek en de MKB-winstvrijstelling. De MKB-winstvrijstelling bedraagt in 2023 14% van de winst na aftrek van deze ondernemersaftrekmogelijkheden (in 2024 is deze aftrek verlaagd naar 13,31%).

Ook ondernemers die niet aan het urencriterium voldoen hebben recht op de MKB-winstvrijstelling. Voor deze aftrekpost geldt ook dat het maximale belastingtarief waartegen deze wordt afgetrokken in 2023 36,93% bedraagt (en in 2024 is dit 36,97%).

Tot en met 2022 mocht je jaarlijks een deel van je winst reserveren als Fiscale oudedagsreserve (FOR), maar vanaf 1 januari 2023 is het niet meer mogelijk om een FOR te vormen of verder op te bouwen/bij te storten. Als je in 2022 een FOR op je balans hebt staan, dan blijven de oude regels rond het afwickelen wel van toepassing, maar je kunt niet meer verder bijstorten.

Eloy Veldhuijzen, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 15 februari 2024 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Btw en de muziekpraktijk

De btw is vaak een lastig onderdeel in je administratie, en al helemaal als sprake is van landsgrensoverschrijdende dienstverlening. Daarom volgt hier een overzicht van de gevolgen van diverse situaties voor de btw.

Binnenlandse optredens en repetities als uitvoerend artiest

Een optreden, waaronder ook een cd-opname en ander studiowerk wordt verstaan, valt altijd onder het lage btw-tarief van 9%. Voor repetities geldt dat als die "samenhangen met en noodzakelijk zijn voor optredens" ook het 9%-tarief van toepassing is. Dat zou in bepaalde, specifieke situaties tot een discussie kunnen leiden, maar het is volgens ons te verdedigen dat iedere repetitie gericht is op een optreden (en daar dus mee samenhangt). Dat houdt dus in dat het 9%-tarief vrijwel altijd ook op repetities van toepassing is.

Optredens in het buitenland en/of voor een buitenlandse opdrachtgever
A. binnen de Europese Unie
B. buiten de Europese Unie

Ad. A. Optredens/opdrachtgevers binnen de Europese Unie

Bij optredens binnen de Europese Unie moet eerst worden vastgesteld welke btw van toepassing is. Daarbij zijn de volgende situaties te onderscheiden:

Afnemer/opdrachtgever is btw-ondernemer binnen de EU maar niet gevestigd in Nederland

Optredens voor opdrachtgevers die

btw-ondernemer zijn, zijn belast waar de afnemer is gevestigd. Dus als de opdrachtgever in Duitsland is gevestigd, is de Duitse btw van toepassing, zelfs als het optreden in Nederland zou plaatsvinden. De btw-heffing wordt in een dergelijk geval verlegd naar de afnemer waardoor er geen Nederlandse btw is verschuldigd. Op de factuur breng je dan 0% btw in rekening en verder zet je het btw-nummer van de opdrachtgever erop met de vermelding 'btw verlegd' (of 'Umkehrung der Steuerschuldnerschaft', 'reverse charge' enz.).

Btw-berekening

Btw over inkomsten moet worden afgedragen, betaalde btw mag onder bepaalde voorwaarden worden teruggevraagd (verrekend). Iemand die voor 100% belaste inkomsten heeft, mag alle betaalde btw verrekenen.

Als sprake is van gemengde inkomsten, dus gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet belast voor de btw, mag slechts een deel van de betaalde btw worden teruggevraagd. De hoofdregel hierbij is dat de verhouding wordt uitgerekend tussen belaste en de totale inkomsten. In dezelfde verhouding mag de betaalde btw worden verrekend.

Rekenvoorbeeld:		btw
Omzet uit optredens	€ 10.000 netto	€ 900
Omzet uit lesgeven >20	€ 5.000 netto	€ 1050
Omzet uit lesgeven <21	€ 8.750 netto	vrijgesteld
Betaalde btw		€ 800
Verhouding belast ten opzichte van totaal: 15.000/23.750 = 0,63.		
Te verrekenen btw 0,63 x 800 = € 504.		
Af te dragen:	€ 1.950	
Te verrekenen:	€ 504	
Te betalen:	€ 1.446	
De niet verrekenbare btw bedraagt € 296. Dit zijn kosten voor de onderneming voor de inkomstenbelasting.		

Kleineondernemersregeling en OVOB

De KOR is een vrijwillige regeling waarbij iedere ondernemer, ongeacht de rechtsvorm, voor deze vrijstellingsregeling kan kiezen (dit geldt dus ook voor een vereniging of stichting). Hiervoor dien je een verzoek in bij de belastingdienst. Je kunt je aanmelden voor de KOR via een formulier dat je van de site van de belastingdienst kunt downloaden. Dit formulier moet uiterlijk vier weken voor de gewenste ingangsdatum zijn ingediend.

Je kunt gebruik van de KOR maken als je niet meer dan € 20.000 omzet per jaar hebt of verwacht te behalen.

Je keuze geldt dan voor minimaal drie jaar of totdat je over de € 20.000 euro omzet heen gaat. Als je deelneemt aan de KOR bereken je geen btw op je leveringen en diensten. Daar staat tegenover dat je de btw op kosten (voorbelasting) niet mag aftrekken. Een beperkte administratie is genoeg en je hoeft geen btw-aangifte te doen.

Je vermeldt dan geen btw-percentages of btw-bedrag op je facturen. In plaats daarvan zet je op je facturen de zin 'Factuur vrijgesteld van OB o.g.v. artikel 25 Wet OB'. Wanneer je toch meer dan 20.000 euro omzet in een kalenderjaar maakt, moet je je direct afmelden voor de KOR. Vanaf het moment dat je omzet over de 20.000 euro-grens gaat, moet je weer btw in rekening gaan brengen en moet je ook weer de normale btw-administratie gaan bijhouden. De omzet vóór overschrijding blijft vrij van de btw. De volgende drie jaar kun je geen gebruik meer maken van de KOR. Je kunt na drie jaar deelname aan de KOR ook zelf besluiten om niet meer van de vrijstelling gebruik te maken. Je kunt je dan afmelden voor de KOR. Als je niets doet, loopt de KOR gewoon door.

Afnemer/opdrachtgever is particulier wonend binnen de EU

Wanneer sprake is van een particuliere opdrachtgever is wel de plaats bepalend waar de dienst wordt uitgevoerd. Dus als de opdrachtgever bijvoorbeeld in Duitsland woont en het optreden in Nederland plaatsvindt, dan is de Nederlandse wetgeving van toepassing. Als de afnemer in Duitsland woont en het optreden ook in Duitsland wordt gegeven, is de Duitse btw aan de orde. Deze btw-heffing kan niet worden verlegd omdat de factuur aan een particulier wordt gestuurd.

Een particuliere opdrachtgever krijgt voor een optreden in Nederland Nederlandse btw in rekening gebracht

en voor een optreden in een ander EU-land krijgt hij een factuur met buitenlandse btw van het desbetreffende land. Als dienstverlener moet je zelf zorgen voor een in dat land geldig btw-nummer en dien je ook in dat land aangifte te doen. In de praktijk zal dat alleen gedaan worden als er veel optredens in één land zijn.

Om het gemakkelijker te maken, kun je in deze situatie ook gebruik maken van de Unie-regeling van het éénloketsysteem. Hieraan meld je en betaal je ieder kwartaal de totale buitenlandse btw in één keer, het loket stuurt daarna de melding en de betaling aan de belastingdienst van het betreffende EU-land. Om van

deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken dien je je te registreren voor de Unieregeling via de site van de belastingdienst.

Ad. B. Opdrachtgevers buiten de Europese Unie

Als een opdrachtgever buiten de Europese Unie is gevestigd, heb je niets te maken met btw-heffing. Het maakt niet uit of de opdrachtgever btw-ondernemer of particulier is. Op de factuur hoeft helemaal geen btw vermeld te worden.

De btw-aangifte bij buitenlandse omzet

Bij vraag 3b van je btw-aangifte ver-

meld je de omzet waarvan de btw is verlegd binnen de EU. Omzet van buiten de EU hoeft je niet in de btw-aangifte te vermelden.

De ICP-opgaaft

ICP betekent Intra Communautaire Prestaties, oftewel diensten binnen de Europese Unie. Als je facturen hebt verzonden waarbij je de btw hebt verlegd, moet je eenmaal per kwartaal een digitale opgaaft ICP indienen. Hierop vermeld je de gegevens van de btw-ondernemers waarnaar de btw is verlegd.

Verloonde binnenlandse optredens

Als een artiest niet expliciet heeft afgezien van toepassing van de artiestenregeling (bijvoorbeeld met een eigen verklaring), dienen de binnenlandse optredens te worden verloond volgens de artiestenregeling. Voor de btw wordt dit niet gezien als een vrijstelling maar als inkomsten buiten de btw. Deze hoeven dan ook niet op de btw-aangifte opgenomen te worden.

Muzieklespraktijk

Over les gelden dient 21% btw berekend te worden, behalve voor leerlingen die aan het begin van de cursus of het lesjaar nog geen 21 jaar zijn. Voor die laatste groep geldt een vrijstelling voor de btw. Belangrijk hierbij is dus dat de peildatum het begin van een cursusperiode is. Als een leerling in de loop van de cursus 21 jaar wordt, geldt de vrijstelling tot het einde van de lopende cursus.

LET OP: een veel gemaakte fout is dat de vrijgestelde omzet wordt aangegeven bij omzet 0%. Dit is niet correct. De vrijgestelde omzet hoeft in het geheel NIET in de aangifte omzetbelasting te worden opgenomen.

Erkende beroepsopleiding

Muzieklessen die gegeven worden via

een wettelijk geregelde beroepsopleiding vallen onder de onderwijsvrijstelling. Ongeacht de leeftijd van de leerling is hier dus sprake van vrijgestelde omzet. Onder deze regeling vallen bijvoorbeeld de mbo- en hbo-opleidingen. Omdat de opleiding zelf onder de vrijstelling valt én een wettelijk geregelde beroepsopleiding is, mogen docenten ook van deze vrijstelling gebruikmaken als ze aan de opleiding factureren.

LET OP: lesgeven aan een niet wettelijk geregelde beroepsopleiding kan door de docent alleen vrijgesteld gefactureerd worden als deze is geregistreerd bij het CRKBO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs).

LET OP: vrijgestelde omzet lijkt leuk, maar dit betekent ook dat je minder btw op je kosten mag aftrekken. Dat wordt in principe naar verhouding berekend. Hoe meer vrijgestelde omzet, des te minder btw je mag aftrekken.

Componeren, arrangeren, scenarioschrijven

De werkzaamheden van een componist zijn vrijgesteld voor de btw. Ook het arrangeren valt onder de componistenvrijstelling. Een scenarioschrijver valt onder de vrijstelling voor schrijvers. Bij het arrangeren en scenarioschrijven geldt wel de voorwaarde dat echt sprake is van het toevoegen van nieuw materiaal aan oorspronkelijke stukken. Er mag niet alleen gekopieerd worden. Soms is een arrangement of scenario onderdeel van een totale productie waarover wel btw is verschuldigd. In dat geval wordt de vrijstelling vervangen door het tarief van de hoofdproductie.

Dirigeren

De werkzaamheden van een dirigent vallen onder het 21%-tarief, behalve voor zover ze direct gerelateerd zijn aan een optreden. Het optreden zelf

valt in elk geval onder het 9%-tarief, omdat het ook voor de dirigent als een optreden wordt gezien. In veel gevallen is verdedigbaar dat alle repetities naar een optreden toe werken en dus allemaal onder het 9%-tarief zouden kunnen vallen. Als een koor of orkest zelden optreedt, zal het voor de dirigent lastiger zijn om het 9%-tarief te verdedigen dan als bijvoorbeeld maandelijks wordt opgetreden.

Royalty's voor plaatverkopen

Als de ontvanger van royalty's deze meer dan incidenteel ontvangt en ook van meerdere partijen, dan wordt hij als zelfstandige gezien. Over de ontvangsten voor verkopen van cd's dient hij dan 21% btw af te dragen.

De artiest die niet aan de genoemde voorwaarden voldoet, kan de royalty's zonder btw ontvangen. Zelfstandigheid voor de btw op royalty's hoeft niet perse samen te gaan met zelfstandigheid voor optredens. Het is mogelijk dat iemand verloond wordt voor optredens en zelfstandig is voor de ontvangst van royalty's.

Auteursrechten voor componisten en schrijvers

De opbrengsten uit auteursrechten zijn voor componisten en schrijvers in principe vrijgesteld voor de btw. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing als de rechten zijn overgedragen aan een rechtspersoon zoals een BV. De rechtspersoon moet 21% btw in rekening brengen. Als derden, bijvoorbeeld erfgenamen, auteursrechten ontvangen, zijn deze niet vrijgesteld omdat deze derden niet degene zijn die de vrijgestelde prestaties hebben geleverd. Ook hiervoor geldt dus het 21%-tarief.

Auteursrechten voor (muziek)uitgeverijen

Omdat uitgeverijen niet zelf de componist of schrijver zijn, geldt voor hen

niet de bovengenoemde vrijstelling voor de btw. De ontvangsten van een uitgever moeten daarom in twee delen worden uitgesplitst: het deel dat ontvangen wordt namens de componist of schrijver mag onbelast worden ontvangen, over het uitgeversdeel moet 21% worden afgedragen.

Cd-verkoop, merchandising

Op de verkoop van cd's en andere merchandising is het hoge tarief (21%) van toepassing. Over exemplaren die als promotiemateriaal worden weggegeven hoeft echter geen btw te worden afgedragen. Vaak gebeurt de verkoop van cd's, T-shirts en dergelijke contant bij concerten. Het is belangrijk hiervan een goede registratie bij te houden.

Digitale diensten en verkopen van goederen aan particulieren binnen de EU

Wanneer je in een jaar meer dan € 10.000 verkoopt aan particulieren in andere EU-landen, moet je in die EU-landen btw gaan afdragen. Deze verkopen kunnen om goederen gaan, maar ook afstandsverkopen, zoals digitale diensten en downloads van muziek.

Nu is het natuurlijk praktisch vrijwel ondoenlijk en erg duur om je in elk EU-land te registreren en daar periodiek btw-aangifte te doen. Om dit op te lossen is de 'One Stop Shop-regeling' (OSS-regeling) ingevoerd. Dit houdt in dat je via één EU-lidstaat (Nederland) de btw-aangiften kunt doen en de btw voor die andere landen kunt betalen. Dat gebeurt via het beveiligde gedeelte van de website van de belastingdienst. De belastingdienst stuurt dat vervolgens door naar de betreffende lidstaten. Om gebruik te kunnen maken van de OSS-regeling moet je je registreren. Laat je adviseren of kijk op de website van de belastingdienst voor meer informatie.

Wanneer de omzet met deze diensten, of met verkopen aan particulieren in andere EU-landen in een lopend kalenderjaar, onder de € 10.000 blijft (deze grens van € 10.000 geldt voor alle EU-landen tezamen, dus niet per land) en je ook in het voorgaande jaar (jaar 2022) de drempel van € 10.000 niet hebt overschreden, dan kun je kiezen uit twee mogelijkheden:

- Mogelijkheid 1: bereken de Nederlandse btw, komt dit boven de grens van € 10.000? Bereken dan de btw van het EU-land van jouw afnemer. Dit geldt dan ook voor het jaar erna.
- Mogelijkheid 2: geef aan dat u de drempel van € 10.000 niet wil gebruiken. Dan zijn jouw 'afstandsverkopen' en digitale diensten belast in het EU-land van jouw afnemer.

Gebruik hiervoor het formulier Melding keuze plaats van prestatie digitale diensten en afstandsverkopen. De gemaakte keuze geldt voor minimaal 2 jaar.

Bijkomende kosten

Ondergeschikte kosten die via een factuur worden doorberekend aan een opdrachtgever volgen het btw-regime van de hoofdprestatie. Dit wil zeggen dat over bijvoorbeeld reiskosten die gemaakt zijn voor een optreden en tegelijk daarmee gefactureerd worden, 9% btw moet worden afgedragen.

Eloy Veldhuijzen, fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 16 februari 2024 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL** in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Kunstbond geldt een gereduceerd uurtarief van € 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is € 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:

mr. Bjorn Schipper

Postbus 36424

1020 MK Amsterdam

m +31619610500

e bjorn@schipperlegal.nl

w www.schipperlegal.nl

tw @bjornschipper

sena

Nieuwe muziek uitbrengen?

Wij zijn trots op de Nederlandse muzieksector en zijn muzikanten en producenten. Met de kracht van muziek weten zij mensen te vermaken, te inspireren en te raken. Daarom stimuleren wij het maken van nieuwe muziek met het Sena Muziekproductiefonds. Wil je nieuwe muziek uitbrengen, maar mis je de financiële middelen? Dan is dit fonds iets voor jou. Het kan je net dat ene duwtje in de rug geven dat nodig is voor de volgende stap in jouw muzikale loopbaan.

sena.nl/muziekproductiefonds

(Hoe) houd ik mijn uren bij?

Eén van de meest voorkomende discussies met de belastingdienst gaan over het wel of niet van toepassing zijn van het urencriterium voor o.a. de zelfstandigenaftrek. Een dergelijk discussie gaat vaak om veel geld, waardoor de gemoederen hoog kunnen oplopen. Waar hebben we het over?

De ondernemersaftrek (o.a. zelfstandigenaftrek)

Als zelfstandige (artiest of musicus) kun je voor de inkomstenbelasting in aanmerking komen voor de ondernemersaftrek. Die bestaat uit:

- de zelfstandigenaftrek;
- de startersaftrek;
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk
- de meewerkaftrek;
- de stakingsaftrek.

Het woordje ‘aftrek’ suggereert dat hier geld te verdienen is, en dat is ook zo. Ik bespreek in dit artikel alleen de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek en die bedragen zijn in 2023 respectievelijk € 5.030 en € 2.123.

De zelfstandigenaftrek bedraagt overigens nooit meer dan het bedrag van de winst vóór ondernemersaftrek. Voor starters geldt deze beperking niet. De startersaftrek kun je de eerste drie jaren van je ondernemerschap krijgen¹ (bovenop de gewone zelfstandigenaftrek). Na die drie jaar heb je alleen nog recht op de gewone zelfstandigenaftrek.

Voor de volledigheid vermeld ik ook nog de *MKB-winstvrijstelling*. Hiervoor hoeft je echter niet aan het urencriterium te voldoen. Het is voldoende dat je als ondernemer voor de inkomstenbelasting wordt aangemerkt. De MKB-winstvrijstelling is ook een vrij stevige aftrekpost. Deze bedraagt

1. Formeel: als je de afgelopen vijf jaar niet elk jaar ondernemer voor de inkomstenbelasting bent geweest en je de zelfstandigenaftrek in de afgelopen vijf jaar maximaal 2 keer hebt gebruikt.

in 2023 namelijk 14% van de winst (na zelfstandigenaftrek). Dat kan dus aardig oplopen. Voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek moet je dus wel voldoen aan het urencriterium.

Het urencriterium

Dit houdt in dat je *aantoonbaar* per jaar minimaal 1.225 uur aan je onderneming moet hebben besteed, om voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek in aanmerking te komen. 1.225 uur op jaarbasis, betekent ongeveer 25 uur per week (als je rekening houdt met drie weken vakantie). Zowel de directe uren (administratie, acquisitie, vergaderingen, reistijd, studeren enz.) tellen hierbij mee.

Als je in de loop van het jaar gestart bent, moet je nog steeds aan die 1.225 uur voldoen, het wordt dus niet tijdsevenredig omgerekend. Bij arbeidsongeschiktheid geldt overigens een verlaagd criterium, namelijk 800 uur. Als je je werk als ondernemer tijdelijk onderbroken hebt in verband met zwangerschap, dan tellen de niet-gewerkte uren over in totaal 16 weken toch mee als gewerkte uren.

Naast die 1.225 uur moet je ook meer dan 50% van je totale arbeidstijd aan je onderneming besteden. Als je naast je onderneming bijvoorbeeld een vaste baan hebt van 28 uur per week, moet je dus meer dan 28 uur aan je onderneming besteden. Deze regel geldt niet voor starters.

Het aantonen van de uren

Het woord ‘aantoonbaar’ is de bron

van veel discussies. Moet je dat bij de aangifte inkomstenbelasting al aantonen? Wanneer toon je dat dan aan en hoe toon je dat aan?

Je hoeft dit alleen aan te tonen wanneer er door de belastingdienst om gevraagd wordt. Dat kan bijvoorbeeld door middel van een vragenbrief zijn, of bij een belastingcontrole. De computers van de belastingdienst worden vaak ‘getriggerd’ door de combinatie van een lage omzet en het toepassen van de zelfstandigenaftrek en sturen dan daarom een vragenbrief de deur uit. Een lage omzet suggereert dat er minder tijd aan de onderneming is besteed, zo is de gedachte.

Dit aantonen zal in principe moeten gebeuren door het laten zien van een urenverantwoording. Dat kan bijvoorbeeld een overzicht in Excel of Word zijn van je gewerkte (directe én indirecte) uren m.b.t. tot het gevraagde jaar, bij voorkeur zo gedetailleerd mogelijk. Dat kan per week zijn of per dag. Alleen het overhandigen van je agenda is dus beslist niet voldoende, maar deze kan (en moet!) wel dienen als onderbouwing van je urenverantwoording. Wat wel handig is aan een digitale agenda als Google Calendar en Calendar van Apple is dat je ook je reisurenen kunt bijhouden.

Ook bestaat er software om je uren in bij te houden. Zo heb je apps waarin je je werkuren vanaf de start in kan opnemen, maar ook achteraf je uren in kan zetten. Veel administratie-websites hebben ook als feature dat je in een app je uren bij kan houden.

Nu is het lastige dat als de belas-

tingdienst je vandaag vraagt om met een urenverantwoording over bijvoorbeeld 2018 te komen (dat kan dus echt gebeuren! Er kan namelijk tot zeven jaar terug om worden gevraagd) en als je in dat jaar niets hebt bijgehouden, moet je dit gaan reconstrueren. Je weet dan echt niet meer hoeveel tijd je in week x van dat jaar aan je administratie hebt besteed, aan het rondbellen om een optreden te regelen of aan studeren. Je vult dan dus in je urenverantwoording geschatte of gemiddelde tijden in voor dat soort werkzaamheden. Daar ontstaat dan vaak de discussie met de belastingdienst. Men vindt een urenverantwoording die achteraf is opgesteld en waarbij wordt gewerkt met geschatte of gemiddelde uren (die vaak ook nog iedere dag of week gelijk zijn) ‘niet controleerbaar’ (lees: niet betrouwbaar, je hebt dat bij elkaar verzonnen).

Dit soort urenoverzichten worden door de belastingdienst dan ook regelmatig ‘afgeschoten’. De consequentie is dan dat je de zelfstandigenaftrek (en eventueel de startersaftrek) van dat jaar, of zelfs van een aantal jaren, kwijt kan raken. Dat dat enorm veel geld kan kosten, hoeft ik niet uit te leggen.

Persoonlijk vind ik dat achteraf opgestelde urenspecificaties te vaak ten onrechte worden afgekeurd.

Het kan daarbij overigens zeker helpen als je in een eventuele bezwaarprocedure verzoekt om ‘gehoord’ te worden. Dat houdt in dat je op gesprek mag gaan bij de belastingdienst om bijvoorbeeld uit te leggen hoe je werkweek eruit ziet (neem een adviseur mee!). Alle mogelijke bewijsmiddelen zijn daarbij geoorloofd. Denk aan foto’s, opnames, social media, getuigenverklaringen, rapporten, enz.

Advies

Dat zal, na wat ik hierboven heb opgemerkt, niet als een verrassing komen: houd in de loop van het jaar al zoveel mogelijk je werkuren bij. Doe

dit minimaal één keer per week, maar bij voorkeur vaker. Zeker als je starter bent, sta je niet erg sterk als je dat niet doet. Ook voor de ervaren ondernemer die al jaren meedraait, geldt echter nog steeds dat je je werkuren moet kunnen aantonen. Houd er rekening mee, dat daar zeker om gevraagd kan worden als het wat minder goed gaat en de omzet terugloopt.

Directe uren en indirecte uren

Behalve over het aantal uren, ontstaan ook vaak discussies over de samenstelling van die uren als er naar verhouding veel indirecte uren op de urenverantwoording staan. Dat zijn dus alle uren die niet bestaan uit ‘echte’ werkuren, zoals optreden, lesgeven e.d. Bijvoorbeeld de tijd die je aan je administratie besteedt, reistijd, overleg, acquisitie, maar ook de studien en repetitie-uren. Menig medewerker van de belastingdienst kan zich in eerste instantie niet voorstellen dat een musicus zo ontzettend veel tijd moet besteden aan het op peil houden van zijn/haar speelsvaardigheid of aan het instuderen van een muziekstuk. Het overhandigen van onderzoeksrapporten van bijvoorbeeld de Ntb over hoe het leven van een musicus eruit ziet, wil dan nog wel eens helpen.

In het algemeen geldt dat hoe meer indirecte uren er zijn ten opzichte van de directe uren, des te lastiger het wordt om de inspecteur te overtuigen. Hoe onterecht dat ook kan zijn! Je staat dan veel sterker als je (ook) je indirecte uren in het jaar zelf nauwkeurig hebt bijgehouden.

Welke inkomsten?

In een eerder jaar hebben we gezien dat de belastingdienst bij een Ntb-lid niet accepteerde dat de uren die besteed waren aan optredens waarvan de inkomsten waren verloond (volgens de artiestenregeling) meetellen voor het urencriterium. Als je voor de inkomstenbelasting als ondernemer wordt

aangemerkt, kunnen je inkomsten uit diverse soorten bestaan: gefactureerde omzet voor een optreden of repetitie, inkomsten uit lesgeven, maar ook uit inkomsten die verloond zijn. Dat laatste zal bij musici en artiesten in het algemeen op grond van de artiestenregeling gebeurd zijn, waardoor die inkomsten ook meegenomen kunnen worden in de winst uit onderneming en de werkzaamheden dus ook meetellen voor het urencriterium. Laat je daarover niets wijs maken en neem bij discussies over dit onderwerp gerust contact op!

Overigens is het zo dat inkomsten die niet op grond van de artiestenregeling verloond zijn, maar volgens de regels die voor ‘gewone’ werknemers gelden, veel lastiger in de winst uit onderneming opgenomen kunnen worden. Volgens de rechtspraak (en de belastingdienst) kan dat alleen als die inkomsten ondergeschikt zijn aan de overige inkomsten die je als ondernemer hebt gegenereerd. ‘Ondergeschikt’ houdt dan in: minder dan 10%, waarbij zowel gekeken wordt naar tijd als naar geld.

Urencriterium in coronatijd (2020 tot 2021)

In verband met de coronacrisis was het urencriterium tijdelijk versoepeld. De belastingdienst gaat er vanuit dat ondernemers in de periode van 1 maart 2020 tot en met 30 september 2020 en in de periode 1 januari 2021 tot 30 juni 2021 ten minste 24 uren per week aan hun onderneming hebben besteed. Als je in die perioden als zelfstandige minder hebt kunnen werken, kun je hiermee wellicht toch aan je totaal aantal van 1225 uren komen.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. 17 februari 2022 / Update per 19 februari 2023 door Bas Toscani. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Wij weten wat er speelt!

Word nu lid!

tel. 020-2108050

www.ntb.nl

Wat heb je aan de Ntb/Kunstenbond?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.

De Ntb/Kunstenbond is dé vakorganisatie voor musici

